

ਵਾਤਾਵਰਣ, ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਧਿਸੂਚਨਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2016

ਐਸ ਓ 1357 (ਈ) ਜਦੋਂ ਕਿ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਿਯਮ 2015 ਦੇ ਖਰੜੇ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਣ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਅਧੀਨ ਨੰਬਰ ਜੀ ਐਸ ਆਰ 1451 (ਈ) ਮਿਤੀ 3 ਜੂਨ, 2015 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਭਾਗ, II, ਖੰਡ 3, ਉਪਖੰਡ (i) ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਮਿਊਨਿਸਪਲ ਠੋਸ ਕੂੜਾ (ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ) ਨਿਯਮ, 2000 ਦੀ ਮਨਸੂਖੀ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਯਮ, 2015 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਾਂ ਸੁਝਾਅ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ।

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਕਤ ਗਜ਼ਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ 3 ਜੂਨ, 2015 ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਟਿਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਵਾਤਾਵਰਣ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ 1986 (1986 ਦਾ 29) ਦੇ ਖੰਡ 3,6 ਅਤੇ 25 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮਿਊਨਿਸਪਲ ਠੋਸ ਕੂੜਾ (ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ) ਨਿਯਮ, 2000 ਦੀ ਮਨਸੂਖੀ ਵਿਚ, ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਸ ਮਨਸੂਖੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਨਿਮਨ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਬਨਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ :-

1. ਲਘੂ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ:

(1) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਯਮ, 2016 ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

2. ਵਰਤੋਂ : ਇਹ ਨਿਯਮ ਹਰੇਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਾਧਿਆਂ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਜਨਗਣਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜਨਗਣਨਾ ਕਸਬਿਆਂ, ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰਾਂ, ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ, ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣਾਂ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ, ਹਵਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ, ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨਾਂ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਸੰਗਠਨਾਂ, ਯਾਤਰਾ ਸਥਾਨਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਸਥਾਨ ਜੋ ਕਿ ਸਮੇਂ- ਸਮੇਂ ਤੇ ਹਰੇਕ ਸਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਰਹਿੰਦ- ਖੁਹੰਦ, ਖਤਰਨਾਕ ਰਹਿੰਦ- ਖੁਹੰਦ, ਖਤਰਨਾਕ ਕੈਮੀਕਲ, ਬਾਇਓ-ਮੈਡੀਕਲ ਰਹਿੰਦ-ਖੁਹੰਦ ਵੇਸਟ, ਈ-ਵੇਸਟ, ਸਿੱਕਾ ਤੇਜ਼ਾਬ ਬੈਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਐਕਟਿਵ ਰਹਿੰਦ-ਖੁਹੰਦ ਜੋ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ 1986 ਅਧੀਨ ਵੱਖਰੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰੇਕ ਘਰੇਲੂ, ਸੰਸਥਾਗਤ, ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੈਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਠੋਸ ਕੂੜਾ, ਜੈਨਰੇਟਰ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੋਵੇ।

3. ਪ੍ਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ : (1) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰਵੇਂ ਮੰਗ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ -

1. “ਐਰੋਬਿਕ ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਕਸੀਜਨ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਮੇਤ ਆਰਗੈਨਿਕ ਮੈਟਰ ਦੀ ਮਾਈਕ੍ਰੋਬਾਇਓਲੋਜੀਕਲ, ਡੀ ਕੰਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਵੇ।

2. “ਅਣ ਐਰੋਬਿਕ ਡਾਈਜੈਸ਼ਨ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਰਗੈਨਿਕ ਮੈਟਰ ਦੀ ਮਾਈਕ੍ਰੋਬਾਇਓਲੋਜੀਕਲ, ਡੀ ਕੰਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਵੇ।

3. “ਮੰਨਜ਼ੂਰੀ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਕਮੇਟੀ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇਂ ਵਲੋਂ ਸੁਵਿਧਾ ਸੰਚਾਲਕ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਏਜੰਸੀ ਜੋ ਕਿ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੈ।

4. “ਬਾਇਓ-ਡੀਗੇਡੇਬਲ ਰਹਿੰਦ-ਖੁਹੰਦ” ਤੋਂ ਭਾਵ ਆਰਗੈਨਿਕ ਪਦਾਰਥ ਤੋਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਈਕ੍ਰੋਆਰਗੈਨਿਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਸਾਦਾ ਸਥਿਰ ਮਿਸ਼ਰਣ ਵਿਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

5. “ਬਾਇਓ-ਮਿਥਾਨੈਸ਼ਨ” ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਉਹ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਜੋ ਕਿ ਮਿਥੇਨ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਬਾਇਓ ਗੈਸ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਮਾਈਕ੍ਰੋਬਾਇਲ ਐਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਆਰਗੈਨਿਕ ਮੈਟਰ ਦੀ ਐਨਜ਼ਾਈਮੈਟਿਕ ਡੀ ਕੰਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

6. “ਬਰੈਂਡ ਮਾਲਕ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਬ੍ਰਾਂਡ ਲੇਬਲ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।
7. “ਬਰੈਂਡ ਜ਼ੋਨ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਗੈਰ ਵਿਕਾਸਕਾਰੀ ਜ਼ੋਨ ਜੋ ਕਿ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਮੇਨਟੇਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਥਾਪਿਤ ਸਮਰਥਾ ਤੋਂ 5 ਟੀ ਪੀ ਡੀ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਕੁਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਮੇਨਟੇਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
8. “pbe t;/;N i?Bo/No@” ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਬਜ਼ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਜਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਸਥਾਨਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ, ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਦੂਜੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਹੋਟਲਾਂ, ਹੋਸਟਲਾਂ, ਵਪਾਰਿਕ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਬਜ਼ਾਰਾਂ, ਪੂਜਾ ਸਥਾਨਾਂ, ਸਟੇਡੀਅਮ ਅਤੇ ਖੇਡ ਕੰਪਲੈਕਸ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਔਸਤ ਕੂੜਾ ਉਤਪਾਦਨ ਦਰ 100 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇ ਆਦਿ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।
9. “ਬਾਈਲਾਅਜ਼” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨਿਯੰਤ੍ਰਕ ਢਾਂਚਾ ਜੋ ਕਿ ਸਥਾਨਿਕ ਸੰਸਥਾ, ਸੈਨਸਸ ਟਾਊਨ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਾਇਡ ਏਰੀਆ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਰਤੋਂ ਵਿਖ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
10. “ਸੈਨਸਸ ਟਾਊਨ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਸੈਨਸਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।
11. “ਕੰਬਸਟੀਬਲ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨਾਨ-ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ, ਗੈਰ-ਪੁਨਰ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ, ਗੈਰ-ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ, ਗੈਰ ਭਿਆਨਕ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਿਸ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੈਲੋਰੀਫਿਕ ਮਾਤਰਾ 1500 ਕਿਲੋ ਕੈਲੋਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੈਲੋਰੀਨੇਟਿਡ ਪਦਾਰਥ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਲਾਸਟਿਕ, ਲੱਕੜ, ਪੱਲਪ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।
12. “ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਰਗੈਨਿਕ ਮੈਟਰ ਦੀ ਮਾਈਕ੍ਰੋਵਾਈਲ ਡੀ ਕੰਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਵੇ।
13. “ਕੰਟਰੈਕਟਰ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਫਰਮ ਜੋ ਕਿ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਇਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੁਹੱਇਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਠੇਕਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
14. “ਕੋ-ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨਾਨ-ਬਾਇਓਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਰੀਸਾਈਕਲੇਬਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਦੀ ਕੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਊਰਜਾ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਜੋਂ ਕੈਲੋਰੀਫਿਕ ਮਾਤਰਾ 1500 ਕਿਲੋਕੈਲੋਰੀ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਰਸਾਇਣਿਕ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਵਾਲੇ ਇੰਧਣ ਵਾਲੇ ਬਾਲਣ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।
15. “ਵੀਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਬਾਇਓਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦੀ ਡੀਸਪਰਸਿਡ ਸੁਵਿਧਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨੀਆਂ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਸਰੋਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪੁਨਰ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
16. “ਨਿਪਟਾਰਾ” (ਡਿਸਪੋਜ਼ਲ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ, ਸਤੱਹੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਹਵਾ ਨੂੰ ਗੰਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਜਾਂ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਆਕਰਸ਼ਣ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਅਤੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚਲੇ ਕੂੜੇ ਅਤੇ ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚਲੀ ਗਾਰ ਆਦਿ ਨੂੰ ਅਨੂਸੂਚੀ-I ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
17. “ਘਰੇਲੂ ਖਤਰਨਾਕ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ (ਡੋਮੈਸਟਿਕ ਹੈਜ਼ਰਡਸ ਵੇਸਟ)” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਰੰਗ-ਰੋਗਨ ਵਾਲੇ ਢੋਲ, ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ੀਸ਼ੀਆਂ, ਸੀ ਐਲ ਐਫ ਬਲਬ, ਟਿਊਬਲਾਈਟਾਂ, ਮਿਆਦ ਪੁੱਗ ਚੁੱਕੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ, ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਮਰਕਰੀ ਥਰਮਾਮੀਟਰ, ਵਰਤੀਆਂ ਬੈਟਰੀਆਂ, ਵਰਤੀਆਂ ਸੂਈਆਂ ਅਤੇ ਸਿਰੰਜਾਂ ਆਦਿ ਜੋ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।
18. “ਘਰ-ਘਰ ਤੋਂ ਕੂੜਾ ਇਕੱਤਰਣ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਘਰਾਂ, ਦੁਕਾਨਾਂ, ਵਪਾਰਿਕ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਦਫਤਰਾਂ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਹਾਤਿਆਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਐਂਟਰੀ ਗੇਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਉਪਰ ਬਹੁ ਮੰਜ਼ਲੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ, ਵੱਡੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ, ਵਪਾਰਿਕ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਗਤ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਦੇ ਐਂਟਰੀ ਗੇਟ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੂੜਾ ਚੁੱਕਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

19. “ਖੁਸ਼ਕ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ” (ਡ੍ਰਾਈ ਵੇਸਟ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਜੋ ਕਿ ਬਾਇਓਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ, ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਅਤੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਫ ਕੀਤੇ ਕੂੜੇ-ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ, ਜਲਣਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਨੈਪਕਿਨ ਅਤੇ ਡਾਈਪਰ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।
20. “ਭੰਡਾਰਨ ਸਥਾਨ” (ਡੰਪ ਸਾਈਟਸ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਥਾਨਿਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਸਾਫ-ਸਫਾਈ ਜ਼ਮੀਨ ਭਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਰਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ।
21. “ਐਕਸਟੈਂਡਰਡ ਪ੍ਰੋਡੀਊਸਰ ਰਿਸਪੋਂਸੀਬਿਲਟੀ” (ਈ ਪੀ ਆਰ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਪੈਕਿੰਗ ਪ੍ਰੋਡਕਟ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਲਾਸਟਿਕ, ਟਿਨ, ਗਲਾਸ ਅਤੇ ਵੱਟਦਾਰ ਬੱਕਸ ਆਦਿ ਜੋ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣਿਕ ਧੁਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਪੈਕ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸਥਾਨ ਆਦਿ ਤੱਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।
22. “ਸੁਵਿਧਾ” (ਫੈਸਿਲਿਟੀ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਅਦਾਰਾ ਜਿੱਥੇ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਅਰਥਾਤ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ, ਵਸੂਲੀ ਭੰਡਾਰਣ, ਇਕੱਤਰਣ, ਰੀਸਾਈਕਲਿੰਗ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਜਾਂ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
23. “ਜੁਰਮਾਨਾ” (ਫਾਇਨ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ/ਉਪਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੂੜਾ ਸਿਰਜਕ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਓਪਰੇਟਰ ਜਾਂ ਜੈਨਰੇਟਰ ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੈ।
24. “ਫਾਰਮ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਫਾਰਮ।
25. “ਹੈਂਡਲਿੰਗ” ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੇ ਛੰਡਾਈ, ਸਮੱਗਰੀ ਵਸੂਲੀ, ਇਕੱਤਰਣ, ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਟੋਰੇਜ, ਕੁਤਰਾ ਕਰਨਾਂ, ਬੰਡਲ ਬਣਾਉਣਾ, ਪੀਸਣਾ, ਲੱਦਣਾਂ, ਉਤਾਰਣਾ ਅਤੇ ਢੁਆ-ਢੁਆਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ।
26. “ਅਚਲਤਾ” (ਇਨਰਟਸ) ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਤੋਂ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਬਾਇਓਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ, ਮੁੜ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਜਾਂ ਜਲਣਯੋਗ, ਗਲੀਆਂ ਦਾ ਕੂੜਾ ਜਾਂ ਡਸਟ ਜਾਂ ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੀ ਗਈ ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।
27. “ਦਹਿਨ ਭੱਠੀ” (ਇੰਨਸਿਨਰੇਸ਼ਨ) ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਸ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਤੋਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਨੂੰ ਉੱਚ ਤਾਪਮਾਨ ਤੇ ਜਲਾਇਆ ਜਾਂ ਭਸਮੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
28. “ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਕੂੜਾ ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ” ਵਿਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਕੂੜਾ ਟ੍ਰੇਡਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਮੁੜ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਛੰਟਾਈ, ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵੇਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ।
29. “ਪੁਣਛਾਣ” (ਲੀਚੇਟ) ਦਾ ਅਰਥ ਉਸ ਤਰਲ ਤੋਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਠੋਸ ਕੂੜਾ- ਕਰਕਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚੋਂ ਰਿਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਰਕ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
30. “ਲੋਕਲ ਬਾਡੀ” ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਉਦੇਸ਼ ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕੌਂਸਿਲ, ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ, ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਬੋਰਡ, ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਟਾਊਨ ਪੰਚਾਇਤ, ਸੈਨਸਸ ਟਾਊਨ, ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸ਼ਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਂ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।
31. “ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਰਿਕਵਰੀ ਫੈਸਿਲਟੀ” (ਐਮ ਆਰ ਐਫ) ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਸ ਸੁਵਿਧਾ ਤੋਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਥਾਨਿਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਨਿਯਮ 2 ਵਿਚ ਵਰਣਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜੇ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਇਕੱਤਰਣ, ਛੰਟਾਈ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੈਰ-ਕੰਪੋਸਟੇਬਲ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਭੰਡਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
32. “ਨਾਨ- ਬਾਇਓਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ” ਦਾ ਭਾਵ ਅਜਿਹੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਤੋਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿ ਸਿੰਪਲ ਸਟੇਬਲ ਕੰਪਾਊਂਡ ਵਿਚ ਮਾਈਕ੍ਰੋਆਰਗੇਨਿਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਡੀਗ੍ਰੇਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
33. “ਆਪਰੇਟਰ ਆਫ ਏ ਫਿਸਿਲਟੀ” ਤੋਂ ਭਾਵ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਹੈ ਜੋ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਦਾਰਾ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
34. “ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੂਲੈਕਸ਼ਨ” ਤੋਂ ਭਾਵ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਸਥਾਨ ਅਰਥਾਤ ਘਰਾਂ, ਦੁਕਾਨਾਂ, ਦਫਤਰਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੈਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਹਾਤੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਇਕੱਤਰਣ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੈ।

35. “ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ” ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕੋਈ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਮੁੜ ਵਰਤੋਂ, ਰਿਸਾਈਕਲਿੰਗ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਉਤਪਾਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
36. “ਰੀਸਾਈਕਲਿੰਗ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਨਾਨ- ਬਾਇਓਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਉਤਪਾਦ ਵਿਚ ਬਦਲਣਾ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਉਤਪਾਦ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਿ ਵਾਸਤਵਿਕ ਉਤਪਾਦ ਵਰਗਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।
37. “ਪੁਨਰਵਿਕਾਸ” ਤੋਂ ਭਾਵ ਪੁਰਾਣੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਕੰਡਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇ।
38. “ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬਾਲਣ” (ਆਰ ਡੀ ਐਫ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਸੁਕਾਉਣ, ਕੁਤਰਾ ਕੇ ਡੀਹਾਈਡ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਕੰਪੈਕਟ ਕਰਕੇ ਗੋਲੀਆਂ ਜਾਂ ਰੂੰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਲੋਰੀਨੇਟਿਡ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਲਾਸਟਿਕ, ਲੱਕੜ, ਗੁੱਦਾ ਜਾਂ ਆਰਗੈਨਿਕ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਜਲਣਯੋਗ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬਾਲਣ।
39. “ਰਹਿੰਦਾ-ਖੁੰਹਦਾ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਰੀਸਾਈਕਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਲਈ ਉੱਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
40. “ਸੈਨੀਟਰੀ ਲੈਂਡਫਿਲਿੰਗ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਰਹਿੰਦਾ-ਖੁੰਹਦਾ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਅਤੇ ਅਚਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿਚ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਧੂੜ, ਹਵਾ ਨਾਲ ਫੈਲੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਬਦਬੋ, ਅੱਗ ਦੇ ਖਤਰੇ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ, ਪੰਛੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ, ਚੂਹਿਆਂ ਜਾਂ ਕੀਟਾਂ, ਗ੍ਰੀਨ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀ ਗੈਸ, ਆਰਗੈਨਿਕ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਖੁਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਉਪਾਅ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ।
41. “ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ” ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਉਹ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਡਾਈਪਰ, ਸੈਨੀਟਰੀ ਟਾਵਲ ਜਾਂ ਨੈਪਕਿਨ, ਟੈਂਪੁਨ, ਕੌਂਡਮ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।
42. “ਸ਼ਡਿਊਲ” ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਸ਼ਡਿਊਲ।
43. “ਸੈਕੰਡਰੀ ਭੰਡਾਰਨ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਢੇਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਸੈਕੰਡਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਨ ਡਿਪੋ ਜਾਂ ਐਮ ਆਰ ਐਫ ਜਾਂ ਕੂੜੇ ਦਾਨਾਂ ਤੇ ਕੂੜਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਆਰਜ਼ੀਕਨਟੈਨਮੈਂਟ।
44. “ਵੱਖਰੇਵਾਂ” ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਅਰਥਾਤ ਬਾਇਓਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਨਾਨ- ਬਾਇਓਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੀਸਾਈਕਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਨਾਨ-ਰੀਸਾਈਕਲ ਯੋਗ ਜਲਣਯੋਗ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਰੀਸਾਈਕਲ ਯੋਗ ਅਚਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਘਰੇਲੂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਢਹਾਈ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਭੰਡਾਰਨ।
45. “ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਹੜੀ ਜਨ-ਉਪਯੋਗੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ, ਸੀਵਰੇਜ, ਬਿਜਲੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਸੜਕਾਂ, ਡ੍ਰੇਨੇਜ ਆਦਿ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ।
46. “ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ” ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਠੋਸ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਠੋਸ ਘਰੇਲੂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਸੰਸਥਾਗਤ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਕੈਟਰਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਰਕਿਟ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਗਲੀਆਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਤੋਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਗਾਰ ਜਾਂ ਨਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਤਹ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਾਰ, ਬਾਗਬਾਨੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਉਪਚਾਰ ਕੀਤਾ ਬਾਇਓ-ਮੈਡੀਕਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਬਾਇਓ-ਮੈਡੀਕਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਅਤੇ ਈ-ਵੇਸਟ, ਬੈਟਰੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ, ਰੇਡੀਓ ਐਕਟਿਵ ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮ 2 ਵਿਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।
47. “ਛਾਂਟੀ” (ਸਾਰਟਿੰਗ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਰੀਸਾਈਕਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰਲਵੇਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਅਤੇ ਰੀਸਾਈਕਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਾਗਜ਼, ਪਲਾਸਟਿਕ, ਗੱਤੇ, ਧਾਤ, ਕੱਚ ਆਦਿ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ।
48. “ਸਟੇਬਿਲਾਇਜ਼ਿੰਗ” ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਬਾਇਓਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦਾ ਜੈਵਿਕ ਜਾਂ ਬਾਇਓਲੋਜ਼ੀਕਲ ਗਲਨ ਹੋ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਸੰਤੁਲਿਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪੁੱਜਣਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪੁਨਛਾਣ ਜਾਂ ਸਤਿਆਂਦ ਵਾਲੀ ਬੋਅ ਨਹੀਂ ਉਤਪੰਨ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਭੌਂ ਖੁਰਨ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਹੈ।
49. “ਗਲੀ ਵਿਚ ਫੇਰੀ ਵਾਲੇ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਥਾਂ ਜਾਂ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਫਿਰ ਕੇ ਸੜਕਾਂ, ਗਲੀਆਂ, ਪੱਗਡੰਡੀਆਂ, ਫੁੱਟਪਾਥ, ਜਨਤਕ ਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ

ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਵਸਤੂਆਂ, ਸਮੱਗਰੀ, ਖਾਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚਦਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਹਾਕਰ, ਪੈਡਲਰ, ਸਕੂਟਰ ਜਿਹੇ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਗਲੀ ਵਿਚ ਫੇਰੀ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਆਹਕਰਣਕ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਜਾਤੀ ਅਰਥ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਗੇ।

50. “ਟਿਪਿੰਗ ਫੀਸ” ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਲੈਂਡਫਿਲ (ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ) ਜਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ-ਖੁੰਹਦੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜਾਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਉਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫੀਸ ਜਾਂ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਜਿਸਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਥਾਨਿਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਏਜੰਸੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

51. “ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਟੇਸ਼ਨ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਤਰਣ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਵਾਹਨਾਂ ਜਾਂ ਡੱਬਿਆਂ ਵਿਚ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਤੱਕ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕਰਨੀ।

52. “ਢੋਆ-ਢੁਆਈ” ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਸੁੱਧੀਕਰਨ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਸੁੱਧੀਕਰਨ (ਉਪਚਾਰ) ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਕ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਸਥਾਨ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਡੀਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਢੱਕੇ ਹੋਈ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਬਦਬੋ, ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਖਿਲਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

53. “ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ (ਉਪਚਾਰ)” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ, ਜੈਵਿਕ ਜਾਂ ਰਸਾਇਣਕ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਡੀਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤੀ ਵਿਧੀ, ਤਕਨੀਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ।

54. “ਯੂਜ਼ਰ ਫੀਸ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਫੀਸ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 2 ਵਿਚ ਦਰਜ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪੈਦਾ ਜਾਂ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਇਕੱਤਰੀਕਰਣ, ਢੋਆ-ਢੁਆਈ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਿਕ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

55. “ਵਰਮੀਕੰਪੋਸਟਿੰਗ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਗੰਡੋਇਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਇਓਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਕੰਪੋਸਟ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ।

56. “ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ” ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ, ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਹਰੇਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉਤਪੰਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

57. “ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦਰਜਾਬੰਦੀ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਤਰਜੀਹ ਕ੍ਰਮ ਜਿਸ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਰੋਕਥਾਮ ਘਟਾਉਣਾ, ਮੁੜ-ਵਰਤੋਂ ਰੀਸਾਈਕਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਉਪਰ ਤਰਜੀਹ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਰੋਕਥਾਮ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਰਜੀਹ ਅਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਨ ਸਥਾਨ ਉਪਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

58. “ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਸਰੋਤ, ਗਲੀਆਂ, ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ, ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁੜ-ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਅਤੇ ਰੀਸਾਈਕਲ ਯੋਗ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੀਸਾਈਕਲਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਹੀ ਜਾਂ ਮਧਵਰਤੀ ਏਜੰਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੇਚ ਕੇ ਆਪਣੀ ਉਪਜੀਵੀਕਾ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ।

(2) ਇੱਥੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਵਾਤਾਵਰਣ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1986; ਪਾਣੀ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1974; ਪਾਣੀ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ) ਕਰ ਐਕਟ, 1977 ਅਤੇ ਹਵਾ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1981 ਵਿਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੇ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੋਣਗੇ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸਬੰਧਿਤ ਐਕਟਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

4. ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵ: (1) ਹਰੇਕ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ:

(ੳ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਰਥਾਤ ਬਾਇਓਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ, ਨਾਨ- ਬਾਇਓਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਤਹਿਤ ਉੱਚਿਤ ਕੂੜੇ ਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖਰੇਵਾਂ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰਣ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਵਖਰੇਵਾਂ ਕੀਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰਨ

ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੇਗਾ।

- (ਅ) ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਿਵੇਂ ਡਾਈਪਰਾਂ, ਸੈਨੀਟਰੀ ਪੈਡ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਜਾਂ ਬ੍ਰੈਂਡ ਮਾਲਕਾਂ ਵਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਪਾਊਚਾਂ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਲਪੇਟਣ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਉੱਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਪੇਟਣਗੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਕੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਾਂ ਨਾਨ-ਡੀਗ੍ਰੈਡੇਬਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਵਾਲੇ ਕੂੜਾ ਦਾਨ ਵਿਚ ਸੁੱਟਣਗੇ।
- (ੲ) ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਢਹਾਈ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ, ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਅਹਾਤੇ ਜਾਂ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਵਿਚ ਵੱਖਰਾ ਭੰਡਾਰਣ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਢਹਾਈ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਿਯਮ, 2016 ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ
- (ਸ) ਆਪਣੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਜਾਂ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚੋਂ ਉਤਪੰਨ ਬਾਗਬਾਨੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਾਂ ਬਗੀਚੇ ਦੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਵੱਖਰਾ ਭੰਡਾਰਣ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਗੇ।
- (2) ਕੋਈ ਵੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਸ ਵਲੋਂ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਲੀਆਂ, ਖੁੱਲੇ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨਾਂ ਜਾਂ ਨਾਲੀਆਂ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟੇਗਾ ਜਾਂ ਜਲਾਏਗਾ ਜਾਂ ਦਬਾਏਗਾ।
- (3) ਸਾਰੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਯੂਜ਼ਰ ਫੀਸ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕਰਨਗੇ।
- (4) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੰਸ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸੌ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਇਕੱਠ ਜਾਂ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਰੋਤ ਤੇ ਹੀ ਕੂੜੇ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਕੀਤੇ ਕੂੜੇ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ।
- (5) ਹਰੇਕ ਗਲੀ ਵਿਚ ਫੇਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਦੌਰਾਨ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਕੂੜੇ-ਕਰਕਟ ਜਿਵੇਂ ਭੋਜਨ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ, ਡਿਸਪੋਜੇਬਲ ਪਲੇਟਾਂ, ਕੱਪ, ਕੈਨ, ਰੈਪਰ, ਨਾਰੀਅਲ ਦੇ ਖੋਲ, ਬਚੇ ਹੋਏ ਭੋਜਨ, ਸਬਜੀਆਂ, ਫਲ ਆਦਿ ਦੇ ਭੰਡਾਰਣ ਕਨਟੇਨਰਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਡਿਪੋ ਜਾਂ ਕੰਟੇਨਰ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਵਿਖੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ।
- (6) ਸਾਰੀਆਂ ਨਾਗਰਿਕ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਹੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਵਖਰੇਵਾਂ ਕੀਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਇਕੱਤਰੀਕਰਣ, ਰੀਸਾਈਕਲਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਰੀਸਾਈਕਲਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਪੁਰਦਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ। ਬਾਇਓਡੀਗ੍ਰੈਡੇਬਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ ਜਾਂ ਬਾਇਓ-ਮੀਥੇਨੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਜਾਂ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸ, ਉਪਚਾਰ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਹਿੰਦਾ-ਖੁੰਹਦਾ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- (7) ਗੇਟ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ 5000 ਵਰਗ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਸਰੋਤ ਤੇ ਹੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਵਖਰੇਵਾਂ ਕੀਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਇਕੱਤਰੀਕਰਣ, ਰੀਸਾਈਕਲਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਰੀਸਾਈਕਲਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਪੁਰਦਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ। ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੈਡੇਬਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ ਜਾਂ ਬਾਇਓ-ਮੀਥੇਨੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਜਾਂ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸ, ਉਪਚਾਰ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਹਿੰਦਾ-ਖੁੰਹਦਾ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ

ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(8) ਸਾਰੇ ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੋਤ ਵਿਚੋਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ, ਵਖਰੇਵਾਂ ਕੀਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਵਖਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕੱਤਰੀਕਰਣ, ਰੀਸਾਇਕਲਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਰੀਸਾਇਕਲਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਪੁਰਦਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਬਾਇਓਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ ਜਾਂ ਬਾਇਓ-ਮੀਥੇਨੋਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਜਾਂ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸ, ਉਪਚਾਰ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

5. ਵਾਤਾਵਰਣ, ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਕਰੱਤਵ: ਵਾਤਾਵਰਣ, ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਕੱਤਰ, ਵਾਤਾਵਰਣ, ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਦੇ ਅਫਸਰ ਸਮੇਤ ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਰੀਖਣ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ :

1. ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ
2. ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ
3. ਰਸਾਇਣ ਅਤੇ ਖਾਦ ਮੰਤਰਾਲਾ
4. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰਾਲਾ
5. ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ
6. ਤ੍ਰੈ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਵਾਰੀ ਸਿਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਕਮੇਟੀਆਂ
7. ਵਾਰੀ ਸਿਰ ਤ੍ਰੈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ
8. ਵਾਰੀ ਸਿਰ ਦੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ
9. ਵਾਰੀ ਸਿਰ ਤ੍ਰੈ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ
10. ਵਾਰੀ ਸਿਰ ਦੇ ਜਨਗਣਨਾ ਸ਼ਹਿਰ
11. ਐਫ ਆਈ ਸੀ ਸੀ ਆਈ, ਸੀ ਆਈ ਆਈ
12. ਦੋ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਰ

ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕਮੇਟੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰੇਗੀ। ਵਾਤਾਵਰਣ, ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਹੋਰ ਮਾਹਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ (ਕੋ-ਆਪਟ) ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਨਵਿਆਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

6. ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਕਰੱਤਵ : (1) ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਘ ਸ਼ਾਸ਼ਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਰੱਖੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ:

(ੳ) ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਚਲਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਫੰਡ ਦਿੱਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਜਾਂ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ, ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕੇ।

(ਅ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ (ਸਟੇਕਹੋਲਡਰਾਂ) ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉੱਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਓਂਤ ਬਣਾਉਣਾ।

(ੲ) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਠੋਸ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੇ ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਓਂਤ ਨੂੰ ਉਲੀਕਣ ਜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਸੰਘ ਸ਼ਾਸ਼ਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇਣੀਆਂ।

(ਸ) ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਤ ਕਰਨਾ।

(ਹ) ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਟੇਕਹੋਲਡਰਾਂ (ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ) ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਮਰਥਾ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦਾ; ਅਤੇ

(ਕ) ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਾਂ, ਸ਼ਾਸਤ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿੱਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ।

7. **ਖਾਦ ਵਿਭਾਗ, ਰਸਾਇਣ ਅਤੇ ਖਾਦ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਕਰਤੱਵ:**(1) ਖਾਦ ਵਿਭਾਗ ਉਚਿਤ ਪੱਧਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ:

(ੳ) ਸ਼ਹਿਰੀ ਕੰਪੋਸਟ ਉੱਤੇ ਮੰਡੀ ਵਿਕਾਸ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੀ ਅਤੇ

(ਅ) ਖਾਦ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਲੋਂ 3 ਤੋਂ 4 ਬੋਰੀਆਂ : 6 ਤੋਂ 7 ਬੋਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਕੰਪੋਸਟ ਦੀ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦ ਨਾਲ ਕੋ-ਮਾਰਕਿਟਿੰਗ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਤ ਕਰਨਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕਿਟਿੰਗ ਲਈ ਕੰਪੋਸਟ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋ ਸਕੇ।

8. **ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਤੱਵ:** ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਉਚਿਤ ਪੱਧਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ:

(ੳ) ਕੰਪੋਸਟ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਖਾਦ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਵਿਚ ਲਚਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ।

(ਅ) ਖੇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕੰਪੋਸਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਤ ਕਰਨਾ।

(ੲ) ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਤਪਾਦਤ ਕੰਪੋਸਟ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲੈਬੋਰਟਰੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ।

(ਸ) ਕੰਪੋਸਟ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕੰਪੋਸਟ ਪਾਉਣ ਸਮੇਂ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੰਪੋਸਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਲਈ ਉਚਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ।

9. **ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਕਰਤੱਵ :** ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਉਚਿਤ ਪੱਧਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗੀ:

(ੳ) ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਊਰਜਾ ਪਲਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਬਣਾਈ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਟੈਰਿਫ ਜਾਂ ਫੀਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ।

(ਅ) ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਊਰਜਾ ਪਲਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਬਣਾਈ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਖਰੀਦ।

10. **ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ ਸਰੋਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਕਰਤੱਵ:** ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਉਚਿਤ ਪੱਧਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ:

(ੳ) ਊਰਜਾ ਪਲਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ-ਢਾਂਚਾ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ

(ਅ) ਊਰਜਾ ਪਲਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਬਸਿਡੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਕਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇਗਾ।

11. **ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਸੰਘ ਸ਼ਾਸਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਕੱਤਰ ਇੰਚਾਰਜ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਰਤੱਵ:** (1) ਰਾਜ ਜਾਂ ਸੰਘ ਸ਼ਾਸਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਕੱਤਰ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਮਿਉਂਸਪਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ:

(ੳ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉੱਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਸਮੂਹ, ਸੈ-ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੁੱਪ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਮੇਤ ਸਟੈਕਹੋਲਡਰਾਂ ਜਾਂ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਸੰਘ ਸ਼ਾਸਤ ਖੇਤਰ ਲਈ ਰਾਜ ਪਾਲਿਸੀ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।

(ਅ) ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉੱਤੇ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ (ਲੈਂਡਫਿਲ) ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉੱਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ, ਇਸ ਦੀ ਮੁੜ-ਵਰਤੋਂ, ਰੀਸਾਇਕਲ ਕਰਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਪਾਉਣਾ।

(ੲ) ਰਾਜ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿਚ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ, ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਰੀਸਾਇਕਲਿੰਗ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਵਿਕਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਤਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(ਸ) ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ।

(ਹ) ਰਾਜ ਦੇ ਨਗਰ ਯੋਜਨਾਬੰਧੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਕਿ ਰਾਜ ਜਾਂ ਸੰਘ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸਾਂਝੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਸੈਨੀਟਰੀ ਲੈਂਡਫਿਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਦੇ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ; ਅਤੇ

(ਕ) ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ (ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਪਲਾਨ) ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਜਿਹੜੇ ਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ (ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ) ਅਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਯੋਜਨਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਨਗਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਯੋਜਨਾ ਵਿਭਾਗ ਰਾਹੀਂ ਨਿਗਮਿਤ ਕਰਨਾ।

(ਖ) ਰਾਜ ਦੇ ਨਗਰ ਯੋਜਨਾਬੰਧੀ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਕਿ ਉਹ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਜਾਂ 5000 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਪਲਾਟ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ, ਵਪਾਰਕ, ਸੰਸਥਾਗਤ ਗਰੁੱਪ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ, ਭੰਡਾਰਨ, ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ।

(ਗ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਐਸਟੇਟ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਰਕ ਦੇ ਵਿਕਾਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਰੀਸਾਇਕਲਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਪਲਾਟ ਦੇ ਕੁਲ ਖੇਤਰ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਫੀਸਦ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਪਲਾਟ ਜਾਂ ਸੈਂਡ ਮੁਖਸੂਸ ਰੱਖਣ।

(ਘ) ਲਾਗਤ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਸੁਵਿਧਾ ਤੋਂ 50 ਕਿ.ਮੀ (ਜਾਂ ਵੱਧ) ਦੀ ਦੂਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਖੇਤਰੀ ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਨ ਸਥਾਨ (ਲੈਂਡਫਿਲ) ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਨ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰਾਨਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ।

(ਙ) ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ, ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਜਾਂ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ।

(ਚ) ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ 5 ਟਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਬਫਰ ਜ਼ੋਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ।

(ਛ) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਡੀਲਰਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਸਕੀਮ ਆਰੰਭ ਕਰਨਾ।

12. ਜ਼ਿਲਾ ਮੈਜੀਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲਾ ਕੂਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਰਤੱਵ: ਜ਼ਿਲਾ ਮੈਜੀਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲਾ ਕੂਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਜਿਹੜੇ ਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ:

(ੳ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਾਜ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਇੰਚਾਰਜ ਨਾਲ ਨੇੜੇ ਦਾ ਤਾਲਮੇਲ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਖੰਡ (ਕ) ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਵੇਗਾ।

(ਅ) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਵੱਖਰਾਵ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਸੁੱਧੀਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਉੱਤੇ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਸਮਿਖਿਆ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਇੰਚਾਰਜ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਸੁਧਾਰਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗਾ।

13. ਰਾਜ ਅਤੇ ਸੰਘ ਸ਼ਾਸਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਕੱਤਰ ਇੰਚਾਰਜ, ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਜਾਂ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਰਤੱਵ:(ਰਾਜ ਅਤੇ ਸੰਘ ਸ਼ਾਸਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਕੱਤਰ ਇੰਚਾਰਜ, ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਜਾਂ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਹਿਤ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਸੰਘ ਸ਼ਾਸਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਕੱਤਰ ਇੰਚਾਰਜ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਜਿਹੇ ਹੀ ਹੋਣਗੇ।

14. ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਰਤੱਵ: ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ:

(ੳ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਆਰਾਂ ਜਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਰਖੇਗਾ।

(ਅ) ਸਾਰੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ, ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਹਵਾ, ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਬਣਾਵੇਗਾ।

(ੲ) ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਮਿਖਿਆ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ ਕਰੇਗਾ।

(ਸ) ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਕਮੇਟੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਵਾਰ ਸਮਿਖਿਆ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਨਿਰਿਖਣ ਕੀਤੇ ਡੇਟੇ ਸੰਕਲਨ ਕਰੇਗਾ।

(ਹ) ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ, ਰੀਸਾਇਕਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਲਈ ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮਿਖਿਆ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ, ਵਿਕਾਸ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੇਗਾ।

(ਕ) ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਕਮੇਟੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਿਖਣ ਕਰੇਗਾ।

(ਖ) ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਰਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਗ) ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ 5 ਟਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਲਈ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ, ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਬਫਰ ਜ਼ੋਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ।

(ਘ) ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਅਨੁਸ਼ਰਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਪੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ

(ਙ) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ਼ੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਉੱਤੇ ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਸੰਘ ਸ਼ਾਸ਼ਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ।

15. ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਗਣਨਾ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ: ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ:

(ੳ) ਰਾਜ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਪਾਲਿਸੀ ਅਤੇ ਨਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸ਼ਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸ਼ਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(ਅ) ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਆਬਾਦੀਆਂ, ਵਪਾਰਕ, ਸੰਸਥਾਤਮਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਹਾਤੇ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ। ਬਹੁ-ਮੰਜ਼ਲੀ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਵੱਡੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਮਾਲਾਂ, ਹਾਊਸਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਗੇਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(ੲ) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

(ਸ) ਸਵੈ-ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾਉਣ, ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚ ਏਕੀਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।

(ਹ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਮਿਤ ਕਰਕੇ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ।

(ਕ) ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਯੂਜ਼ਰ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਫੀਸ, ਜਿਵੇਂ ਉੱਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਪ ਜਾਂ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਫੀਸ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ।

(ਖ) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਕਿ ਉਹ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਨਾ ਸੁੱਟਣ ਭਾਵ ਕੋਈ ਵੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਗਜ਼, ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ, ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ, ਟੈਟਰਾ ਪੈਕ, ਫਲ ਦੇ ਛਿਲਕੇ, ਲਪੇਟਣ ਵਾਲੇ ਕਾਗਜ਼ ਆਦਿ ਨੂੰ ਗਲੀਆਂ, ਸੜਕਾਂ, ਖੁੱਲੇ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨਾਂ, ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾ ਸੁੱਟਣ ਜਾਂ ਦਬਾਉਣ ਜਾਂ ਜਲਾਉਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੋਤ ਤੇ ਹੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਕੀਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਣ।

(ਗ) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਰੀਸਾਇਕਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਕੂੜੇ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰੀਸਾਇਕਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਲਈ ਪ੍ਰਯਾਪਤ ਸਥਾਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਭੰਡਾਰਨ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਕੀਤੇ ਰੀਸਾਇਕਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਿਵੇਂ ਕਾਗਜ਼, ਪਲਾਸਟਿਕ, ਧਾਤ, ਕੱਚ, ਕੱਪੜਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਰੀਸਾਇਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲੀ ਪਹੁੰਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਭੰਡਾਰਨ ਲਈ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ, ਰੀਸਾਇਕਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਭੰਡਾਰਨ ਲਈ ਸਫ਼ੇਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਭੰਡਾਰਨ ਲਈ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਾ ਪੇਂਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

(ਘ) ਘਰੇਲੂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਲਈ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉਤਪੰਨ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਦਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀ ਸੁਵਿਧਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂ ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ 20 ਵਰਗ ਕਿ.ਮੀ. ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਇਕ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(ਙ) ਘਰੇਲੂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤੱਕ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਭੰਡਾਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ।

(ਚ) ਗਲੀਆਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਗੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਸਫ਼ਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਜਲਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਭੰਡਾਰਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਣ।

(ਛ) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉੱਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ।

(ਜ) ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫਲ, ਫੁੱਲ, ਮੀਟ, ਅੰਡੇ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਬਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਜਾਂ ਬਜ਼ਾਰ ਜਾਂ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਉਚਿਤ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਕੰਪੋਸਟ ਪਲਾਂਟ ਜਾਂ ਬਾਇਓ-ਮੀਥੇਨੇਸ਼ਨ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(ਝ) ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਘਣਤਾ, ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਂ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਸੜਕਾਂ, ਗਲੀਆਂ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਤੋਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਵੱਖਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(ਵ) ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਸੜਕਾਂ, ਗਲੀਆਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਹੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਵਾਹਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਉੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਅਤੇ ਸਤਹੀ ਨਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਾਰ ਜਾਂ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੇ ਭੰਡਾਰਨ ਲਈ ਢੱਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਭੰਡਾਰਨ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਅਜਿਹਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਮੰਤਰਾਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ, ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਟ) ਬਾਗਬਾਨੀ, ਪਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਬਗੀਚੀਆਂ ਦੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਪਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਬਗੀਚੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(ਠ) ਵੱਖਰੇ ਕੀਤੇ ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੰਪੋਸਟ ਪਲਾਂਟ, ਬਾਇਓ-ਮੀਥੇਨੇਸ਼ਨ ਪਲਾਂਟ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸੁਵਿਧਾ ਤੱਕ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਅਜਿਹੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਸਥਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਡ) ਨਾਨ-ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਭੰਡਾਰਨ ਸੁਵਿਧਾ ਤੇ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(ਢ) ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਢਹਾਈ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਢਹਾਈ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਿਯਮ, 2016 ਅਨੁਸਾਰ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(ਣ) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾ ਦੁਆਲੇ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਗੰਦ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਨ ਕਰਨ ਤਹਿਤ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ, ਬਾਇਓਗੈਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ, ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(ਤ) ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਰਸਾਇਣਿਕ ਖਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਲਨ ਵਿਚੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਰਕਾਂ, ਬਗੀਚੀਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਕੰਪੋਸਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਰੀਸਾਇਕਲਿੰਗ ਸੈਕਟਰ ਵਲੋਂ ਰੀਸਾਇਕਲਿੰਗ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਰਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(ਥ) ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਸਮੇਤ ਉਚਿਤ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਨਿਜੀ ਸੈਕਟਰ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ੳ) ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਬਾਇਓ-ਸਥਿਰਤਾ/ ਬਾਇਓ-ਸਟੈਬੀਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਲਈ ਬਾਇਓ-ਮੀਥੇਨੇਸ਼ਨ, ਮਾਈਕਰੋਬੀਓਲੋਜੀ ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ, ਵਰਮੀ-ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ, ਐਨਰੋਬਿਕ ਡਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ;

ਅ) ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਅਧਾਰਤ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟਾਂ ਜਾਂ ਸੀਮੇਂਟ ਭੱਠਿਆਂ ਨੂੰ ਫੀਡ ਸਟਾੱਕ ਵਜੋਂ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਜਲਣਯੋਗ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਕੂੜੇ-ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬਾਲਣ ਸਮੇਤ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਊਰਜਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ

(ਦ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਢੰਗ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸ਼ਡਿਊਲ-1 ਅਨੁਸਾਰ ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਨ ਸਥਾਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਆਪ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਾ।

(ਧ) ਇਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਡਿਸਕ੍ਰੇਸ਼ਨਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਫੰਡ ਦੀ ਵੰਡ, ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਫੰਡ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਲਾਨਾ ਬਜਟ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(ਨ) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ, ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਰਮ-1 ਵਿਚ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਨ ਸਥਾਨ ਸਮੇਤ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 5 ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

(ਪ) ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ/ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 60 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਨਵਿਆਉਣ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(ਫ) ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਡਾਈਰੈਕਟਰ, ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਦੀ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਾਰਮ-IV ਵਿਚ ਸਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(ਬ) ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਫਿਰ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ 31 ਤੱਕ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਭ) ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਅਣਰਲਵੇਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਠੋਕੇ ਉੱਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਸਮੇਤ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਿਅਤ ਕਰੇਗੀ।

(ਮ) ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ ਕਿ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਓਪਰੇਟਰ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਦੀ, ਚਮਕਣ ਵਾਲੀ ਜੈਕਟ, ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਨੇ, ਰੇਨਕੋਟ, ਉੱਚਿਤ ਜੁੱਤੇ ਅਤੇ ਨਕਾਬ ਸਮੇਤ ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਉਪਕਰਣ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇ ਅਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

(ਯ) ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ ਕਿ ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਮਾਰਕਿਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਕੀਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ, ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ; ਅਤੇ

(ਰ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦ ਅਨੁਸਰਣ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਹੜੇ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਕੂੜਾ ਸੁੱਟਦੇ ਹਨ ਉੱਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਪ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਉਲੀਕਣਾ ਅਤੇ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

(ਲ) ਸੂਚਨਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਰਾਹੀਂ ਜਨਤਕ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਅਰਥਾਤ;

- i. ਗੰਦਗੀ ਨਾ ਫੈਲਾਉਣਾ
- ii. ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੂੜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ
- iii. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਮੁੜ ਵਰਤੋਂ
- iv. ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਸਰੋਤ ਤੇ ਹੀ ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ, ਨਾਨ-ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ (ਰੀਸਾਇਕਲਯੋਗ ਅਤੇ ਜਲਣਯੋਗ), ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਨ
- v. ਘਰੇਲੂ ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ, ਕਿਰਮ-ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ, ਬਾਇਓਗੈਸ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ ਕਰਨਾ
- vi. ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਬਰੈਂਡ ਮਾਲਕਾਂ ਵਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਪਾਊਚਾਂ (ਲਿਫਾਫਿਆਂ) ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਪੇਟਣਾ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਪੇਟਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਨ-ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਕੂੜੇ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਕੂੜੇ ਦਾਨ ਵਿਚ ਹੀ ਸੁੱਟਣਾ।
- vii. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੂੜੇ ਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸਰੋਤ ਤੇ ਹੀ ਵੱਖਰੇਵਾਂ ਕੀਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦਾ ਭੰਡਾਰਣ
- viii. ਵੱਖਰਾ ਕੀਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਕੂੜਾ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ, ਕੂੜਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ, ਰੀਸਾਇਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਅਤੇ
- ix. ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਫਿਕ ਯੂਜ਼ਰ ਫੀਸ/ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਫੀਸ ਜਾਂ ਖਰਚ ਦੇਣਾ।

(ਵ) ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ (ਲੈਂਡਫਿਲ) ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਲਈ ਨਿਯਮ 23 ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਬਾਅਦ ਰਲਵੇਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਸੁੱਟਣ ਜਾਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਸੁੱਟਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣਗੀਆਂ।

(ੜ) ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ (ਲੈਂਡਫਿਲ) ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਗੈਰ-ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ, ਗੈਰ-ਰੀਸਾਇਕਲਯੋਗ, ਨਾਨ-ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ, ਗੈਰ-ਜਲਣਯੋਗ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਰੀਐਕਟਿਵ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਅਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਹੀ ਭੇਜਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ (ਲੈਂਡਫਿਲ) ਸ਼ਡਿਊਲ-I ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਫਿਰ ਵੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੇਜਣ ਦੇ ਇੱਛਤ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਦੀ ਮੁੜ-ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਰੀਸਾਇਕਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹਰ ਯਤਨ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(ੜI) ਸਾਰੇ ਖੁੱਲੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਕੂੜਾ ਸੁੱਟਣ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਇਓ-ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਬਾਇਓ-ਰੈਮੇਡਿਏਸ਼ਨ (ਬਾਇਓ-ਖੁਦਾਈ ਅਤੇ ਬਾਇਓ-ਉਪਚਾਰ) ਲਈ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਬਾਇਓ-ਮਾਈਨ ਜਾਂ ਬਾਇਓ-ਰੈਮੇਡਿਏਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(ੜII) ਕੂੜਾ ਸੁੱਟਣ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਬਾਇਓ-ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਬਾਇਓ-ਰੈਮੇਡਿਏਸ਼ਨ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੂੜਾ-ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ (ਲੈਂਡਫਿਲ) ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਢੱਕਣਾ।

16. ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਰਤੱਵ : (1) ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਕਮੇਟੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗੀ:

ੳ) ਸਬੰਧਤ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ, ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਇੰਚਾਰਜ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਤਾਲਮੇਲ ਰੱਖਕੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।

ਅ) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਸ਼ਡਿਊਲਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਡਿਊਲ II ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ।

ੲ) ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿਸੇ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਫਾਰਮ I ਵਿਚ ਇਸੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨੈਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਜਿਹੜੀ ਉਹ ਉਚਿੱਤ ਸਮਝਣ।

ਸ) ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਟਾਊਨ ਅਤੇ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ, ਜ਼ਿਲਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਏਰੀਆ ਪਲਾਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ ਏਅਰਪੋਰਟ ਜਾਂ ਏਅਰਬੋਸ ਅਥਾਰਟੀ, ਗਰਾਊਂਡ ਵਾਟਰ ਬੋਰਡ, ਰੇਲਵੇਜ਼, ਬਿਜਲੀ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਹਾਈਵੇ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਵਿਚਾਰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦੇਣ ਲਈ ਚਾਰ ਹਫਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹ) ਸ਼ਡਿਊਲ I ਅਤੇ II ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸਰਣ ਮਾਪਦੰਡ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਈ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਓਪਰੇਟਰ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਫਾਰਮ II ਵਿਚ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣਾ।

ਕ) ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਵੈਦਤਾ ਨਾਲ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਵੈਦਤਾ ਨੂੰ ਜੋੜਣਾ।

ਖ) ਖੰਡ (ੳ) ਤਹਿਤ ਜ਼ਾਰੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜੇਕਰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਓਪਰੇਟਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਅਸਰਥ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ;

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਓਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਗ) ਨਵਿਆਉਣ ਲਈ ਬਿਨੈਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ ਹਰੇਕ ਬਿਨੈਪੱਤਰ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਮੈਰਿਟ ਉੱਤੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਤਹਿਤ ਕਿ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਓਪਰੇਟਰ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਜਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਕਮੇਟੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਨ ਲਿਖਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(3) ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ, ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਕਰੇਗਾ।

(4) ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ (ਸੁੱਧੀਕਰਨ) ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਸ਼ਡਿਊਲ I ਅਤੇ II ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦਾ, ਜਦੋਂ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਪਰ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੇਗਾ।

(5) ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਮੇਟੀ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਘਰੇਲੂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(6) ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਮੇਟੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰੇਗਾ।

17. ਸੁੱਟਣਯੋਗ (ਡਿਸਪੋਜ਼ੇਬਲ) ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟਰੀ ਨੈਪਕਿਨਾਂ ਅਤੇ ਡਾਈਪਰਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਜਾਂ ਬਰੈਂਡ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵ:(1) ਸੁੱਟਣਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਜਿਵੇਂ ਟਿਨ, ਕੱਚ, ਪਲਾਸਟਿਕ ਆਦਿ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਤਪਾਦਕ ਜਾਂ ਬਰੈਂਡ ਮਾਲਕ ਜਿਹੜੇ ਅਜਿਹੇ ਉਤਪਾਦਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ/ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਗੇ।

(2) ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਬਰੈਂਡ ਮਾਲਕ ਜਿਹੜੇ ਅਪਣੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਜਿਹੀ ਪੈਕਿੰਗ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਗੈਰ-ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਹੈ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਣਾਉਣਗੇ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਉਸ ਪੈਕਿੰਗ, ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰੇਗੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਨ ਪਿੱਛੇ ਬਚ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) ਸੈਨੀਟਰੀ ਨੈਪਕਿਨ ਅਤੇ ਡਾਈਪਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਰਕਿਟਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਾਂ ਬਰੈਂਡ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਕ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿਚ ਮੁੜ-ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ (ਰੀਸਾਇਕਲੇਬਲ) ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਗੇ ਜਾਂ ਹਰੇਕ ਨੈਪਕਿਨ ਜਾਂ ਡਾਈਪਰ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸੈਨੀਟਰੀ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਪੈਕਿਟ ਨਾਲ ਪਾਉਚ ਜਾਂ ਲਪੇਟਣ ਵਾਲਾ ਕਾਗਜ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਗੇ।

(4) ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਉਤਪਾਦਕ, ਬਰੈਂਡ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਮਾਰਕਿਟਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਲਪੇਟਣ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰੇਗੀ।

18. ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਜਾਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਊਰਜਾ ਪਲਾਂਟਾਂ ਤੋਂ 100 ਕਿ.ਮੀ. ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵ: ਬਾਲਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਅਧਾਰਤ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬਾਲਣ ਪਲਾਂਟ ਤੋਂ 100 ਕਿ.ਮੀ. ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਲਣ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 5 ਫੀਸਦ ਨੂੰ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬਾਲਣ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਗੀਆਂ।

19. ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਲਈ **ਮਾਪਦੰਡ:** (1) ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਭਾਗ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਉਚਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸੰਘ ਸ਼ਾਸਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸਥਾਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਓਪਰੇਟਰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਜ਼ਾਰੀ ਤਕਨੀਕੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵਲੋਂ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉੱਤੇ ਤਿਆਰ ਮੈਨੂਅਲ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਵਿਧਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

(3) ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਓਪਰੇਟਰ ਜਾਂ ਚਾਲਕ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

(4) ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਕਮੇਟੀ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੇਗਾ।

(5) ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਓਪਰੇਟਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਜ਼ਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉੱਤੇ ਮੈਨੂਅਲ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਾਂ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਾਰਜ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(6) ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਓਪਰੇਟਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਦੀ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਫਾਰਮ III ਵਿਚ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ।

20. ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ **ਮਾਪਦੰਡ:** ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਨਿਯਮ 15 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੀਆਂ:

(ੳ) ਪਹਾੜੀ ਉੱਤੇ ਲੈਂਡਫਿਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਾਂ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਅਤੇ ਅਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਵਾੜ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਹਾੜੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ 25 ਕਿ.ਮੀ. ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸੈਨੀਟਰੀ ਲੈਂਡਫਿਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਸੈਨੀਟਰੀ ਲੈਂਡਫਿਲ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਅ) ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਉਪਲੱਬਧਤਾ, ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਬਚੀ ਹੋਈ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਸੈਨੀਟਰੀ ਲੈਂਡਫਿਲ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(ੲ) ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ, ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਅਤੇ ਹੋਟਲਾਂ, ਗੈਸਟ ਹਾਊਸ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਉਚਿਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਬੋਰਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਦਸਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ।

(ਸ) ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਉਲੀਕੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਸੁੱਟਣ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧ ਜਾਂ ਰੋਕ ਲਗਾਏਗੀ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੂੜਾ ਜਿਵੇਂ ਕਾਗਜ਼, ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ, ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਬੋਤਲਾਂ, ਠੰਡੇ ਦੇ ਕੈਨ, ਟੈਟਰਾ ਪੈਕ ਹੋਰ ਕੋਈ ਪਲਾਸਟਿਕ ਜਾਂ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਹਦਾਇਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਸਾਰੇ ਸੈਲਾਨੀ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ ਵਿਚ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕਰੇਗੀ।

(ਹ) ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਸੈਲਾਨੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਟੈਕਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

(ਕ) ਭੂਮੀ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਭਾਗ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਾੜਾਂ ਉੱਤੇ ਉੱਚਿਤ ਸਥਾਨ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗੀ ਪਹਾੜੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੌੜੀ-ਬਗੀਚੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

21. ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਊਰਜਾ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ: (1) ਗੈਰ-ਮੁੜਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਜਾਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਿਸਦਾ ਕੈਲੋਰਿਫਿਕ ਮਾਪ 1500 ਕਿ/ਕੈਲ/ਕਿ.ਗ੍ਰ ਜਾਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਲੈਂਡਫਿਲ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬਾਲਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਫੀਡ ਸਟਾਕ ਵਜੋਂ ਦੇਣ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬਾਲਣ ਰਾਹੀਂ ਊਰਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਸੀਮਿੰਟ ਜਾਂ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਵਿਚ ਸ੍ਰੈ-ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਲਈ ਉੱਚਿਤ ਕੈਲੋਰਿਫਿਕ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(3) ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਓਪਰੇਟਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਏਜੰਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ 5 ਟਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਜਾਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਊਰਜਾ ਲਈ ਊਰਜਾ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਬਿਨੈਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

(4) ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਮੇਟੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੰਹਦ ਤੋਂ ਊਰਜਾ ਸੁਵਿਧਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨੈਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿਨੈਪੱਤਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਵੇਗੀ।

22. ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ: ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ ਵਲੋਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਸਿਧੇ ਹੀ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਅੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ:

ਲੜੀ ਨੰ.	ਗਤੀਵਿਧੀ	ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ
(1)	(2)	(3)
1.	ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚਿਤ ਸਥਾਨ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰਨਾ	ਇਕ ਸਾਲ
2.	0.5 ਮਿਲੀਅਨ ਆਬਾਦੀ ਤਹਿਤ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉੱਚਿਤ ਸਮੂਹ ਲਈ ਆਮ ਖੇਤਰੀ ਸੈਨੀਟਰੀ ਲੈਂਡਫਿਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚਿਤ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ	ਇਕ ਸਾਲ
3.	ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟਰੀ ਲੈਂਡਫਿਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਲਈ ਉੱਚਿਤ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ	ਦੋ ਸਾਲ
4.	ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ, ਰੀਸਾਇਕਲੇਬਲ, ਕੰਬਸਟੀਬਲ, ਸੈਨੀਟਰੀ ਵੇਸਟ, ਘਰੇਲੂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਵੇਸਟ ਅਤੇ ਇਨਰਟ ਵੇਸਟ ਨੂੰ ਵੇਸਟ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸਰੋਤ ਤੇ ਹੀ ਛੱਟਵਾਉਣਾ	ਦੋ ਸਾਲ

5.	ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਵਾਹਣਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੱਕ ਲਿਜਾਉਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ	ਦੋ ਸਾਲ
6.	ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਢੁਹਾਈ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਭੰਡਾਰਣ, ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ	ਦੋ ਸਾਲ
7.	100,000 ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ	ਦੋ ਸਾਲ
8.	100,000 ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਨਗਣਨ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ	ਤਿੰਨ ਸਾਲ
9.	ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਿਸ ਦਾ ਸੁੱਧੀਕਰਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ 0.5 ਮਿਲੀਅਨ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਵਸੋਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਆਮ ਜਾਂ ਅਲੱਗ ਸੈਨੀਟਰੀ ਲੈਂਡਫਿਲ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ	ਤਿੰਨ ਸਾਲ
10.	ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ 0.5 ਮਿਲੀਅਨ ਆਬਾਦੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਮ ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ ਸੈਨੀਟਰੀ ਲੈਂਡਫਿਲ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ	ਤਿੰਨ ਸਾਲ
11.	ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਛੱਡੇ ਗਏ ਕੂੜਾ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਬਾਇਓ-ਸਮਾਧਾਨ ਲਈ	ਪੰਜ ਸਾਲ

23. ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ: (1) ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸੰਘ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਹਰੇਕ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਭਾਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਅਰਥਾਤ:

ਲੜੀ ਨੰ.	ਅਹੁਦਾ	ਮੈਂਬਰ
(1)	(2)	(3)
1.	ਸਕੱਤਰ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸੈਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ (ਰਾਜ ਦਾ)	ਚੇਅਰਪਰਸਨ (ਅਹੁਦੇ ਕਾਰਣ)
2.	ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਇਕ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ	ਮੈਂਬਰ (ਅਹੁਦੇ ਕਾਰਣ)
3.	ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ	ਮੈਂਬਰ (ਅਹੁਦੇ ਕਾਰਣ)
4.	ਵਾਤਾਵਰਣ, ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਕ ਨੁਮਾਇੰਦਾ	ਮੈਂਬਰ (ਅਹੁਦੇ ਕਾਰਣ)
5.	ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ	ਮੈਂਬਰ (ਅਹੁਦੇ ਕਾਰਣ)
6.	ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ	ਮੈਂਬਰ (ਅਹੁਦੇ ਕਾਰਣ)

7.	ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ	ਮੈਂਬਰ (ਅਹੁਦੇ ਕਾਰਣ)
8.	ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ	ਮੈਂਬਰ, ਅਹੁਦੇ ਕਾਰਣ
9.	ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਕੌਮੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ	ਮੈਂਬਰ, ਅਹੁਦੇ ਕਾਰਣ
10.	ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਗਰ ਯੋਜਨਾਕਾਰ	ਮੈਂਬਰ
11.	ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ	ਮੈਂਬਰ
12.	ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਸੈਨਸਸ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਐਗਲੋਮੀਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ	ਮੈਂਬਰ
13.	ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਜੋ ਕਿ ਕੂੜਾ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਰੀਸਾਇਕਲਰ ਜਾਂ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ	ਮੈਂਬਰ
14.	ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ	ਮੈਂਬਰ
15.	ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਰੀਸਾਇਕਲਿੰਗ ਉਦਯੋਗ ਤੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ	ਮੈਂਬਰ
16.	ਦੋ ਵਿਸ਼ਾ-ਮਾਹਰ	ਮੈਂਬਰ
17.	ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਵਿਭਾਗ ਹਰੇਕ ਤੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਕੋ-ਆਪਟ ਕਰਨਾ	ਮੈਂਬਰ

(2) ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸੰਸਥਾ ਹਰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਛੇਤੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਲਾਗੂਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰੇਗੀ।

(3) ਸਮੀਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

24. ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ: (1) ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਓਪਰੇਟਰ ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਦੀ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਾਰਮ-III ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

(2) ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਫਾਰਮ-IV ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਇੰਚਾਰਜ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੰਘ ਸ਼ਾਸਤ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਫਸਰ ਇੰਚਾਰਜ ਜਾਂ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਡਾਈਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ 30 ਜੂਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

(3) ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਹੜੇ ਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤੇ ਸੰਚਿਤ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਫਾਰਮ-V ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ 31 ਜੁਲਾਈ ਤਕ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

(4) ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉੱਤੇ ਸੰਚਿਤ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮੀਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਸਮੇਤ ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਦੀ 31 ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

(5) ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਰੀਖਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਕਰੇਗਾ।

25. ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਾ: ਕਿਸੇ ਦੀ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਫਸਰ ਫਾਰਮ-VI ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਕੇ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ।

ਸ਼ਡਿਊਲ I

{(ਵੇਖੋ ਨਿਯਮ 15(ਦ), (ੜ), 16(1) (ਅ) (ਹ) 16 (4)}

ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼

(ੳ) ਸਥਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ:

(i) ਭੂਮੀ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਲਗਿਆ ਵਿਭਾਗ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਉੱਚਿਤ ਸਥਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਥਾਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ।

(ii) ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਵਿਓਂਤ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਉਸਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਚਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਪੜਾਅਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਜਿਹੇ ਨਵੇਂ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗੀ।

(iii) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੇੜੇ ਦੀਆਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਦੇ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(iv) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ, ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(v) ਮੌਜੂਦਾ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(vi) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿ ਵੱਡਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20-25 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਉਪਯੋਗ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਪੜਾਅਵਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੈਂਡਫਿਲ ਸੈੱਲਜ਼ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(vii) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਨਦੀ ਤੋਂ 100 ਮੀ. ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਤਲਾਬ ਤੋਂ 200 ਮੀ. ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ , ਹਾਈਵੇ (ਸ਼ਾਹਮਾਰਗ), ਬਸਤੀਆਂ, ਜਨਤਕ ਪਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਾਲੇ ਖੂਹਾਂ ਤੋਂ 200 ਮੀ. ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਅਤੇ ਹਵਾਈਅੱਡਿਆਂ ਤੋਂ 20 ਕਿ.ਮੀ. ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਹਵਾਬਾਜ਼ (ਏਵੀਏਸ਼ਨ) ਅਥਾਰਟੀ/ਏਅਰ ਫੋਰਸ, ਜਿਹੌ ਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ/ ਏਅਰਬੱਸ ਤੋਂ 10 ਅਤੇ 20 ਕਿ.ਮੀ. ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਪਿਛਲੇ 100 ਸਾਲ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੜ੍ਹ ਵਾਲੇ ਮੈਦਾਨਾਂ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਤਟੀ ਜ਼ੋਨ, ਸੇਮ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਆਦਿ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੇ।

(viii) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਥਾਨ ਨਗਰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਨਿਗਮਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(ix) ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਕੋਈ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਦਾ ਬਫਰ (ਬਫਰ) ਜ਼ੋਨ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਪੰਜ ਟਨ ਵੱਧ ਹੋਣ ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਕੁਲ ਇਲਾਕੇ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(x) ਬਾਇਓ-ਮੈਡੀਕਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੋਧੇ ਗਏ ਬਾਇਓ-ਮੈਡੀਕਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੋਧੇ ਗਏ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ (ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਐਂਡ ਟ੍ਰਾਂਸਬਾਉਂਡਰੀ ਮੂਵਮੈਂਟ) ਨਿਯਮ, 2016 ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਈ-ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੋਧੇ ਗਏ ਈ-ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ (ਪ੍ਰਬੰਧਨ) ਨਿਯਮ, 2016 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(xi) ਹਰੇਕ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਭੰਡਾਰਣ ਸਹੂਲਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਪਾਤਕਾਲੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉੱਥੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(ਅ) ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ:(i) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵਾੜ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਉਚਿੱਤ ਗੇਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਵਾਰਾ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

(ii) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਤੱਕ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਨਾ ਉੱਡੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਵਾਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅੰਦਰ-ਬਾਹਰ ਜਾ ਸਕੇ।

(iii) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਤੇ ਠੋਸ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹੂਲਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਥੇ ਲਿਆਏ ਜਾਂਦੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਫ਼ਤਰੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਜਾਂਚ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਓਪਰੇਟਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ, ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖੇਗਾ।

(iv) ਸਮਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਲਣ ਲਈ ਤੋਲ ਮਸ਼ੀਨ, ਅੱਗ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਮੱਗਰੀ/ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

(v) ਰਾਤਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਇੱਥੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਣ ਦਾ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ (ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ) ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

(vi) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਖੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(vii) ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਵਾਲੇ ਵਾਹਣਾਂ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ, ਸਾਫ-ਸਫਾਈ, ਧੋਣ ਆਦਿ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਕਲੇ ਗੰਦੇ-ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗੁਣਵੱਤਾ ਮਾਪਦੰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ੲ) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ:

(i) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਕੂੜੇ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਪਤਲੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਭਾਰੀ ਬਰਸਾਤ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਉੱਥੇ ਵਿਕਲਪ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(ii) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸੈਲ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 10 ਸੈ.ਮੀ. ਮਿੱਟੀ, ਰੋੜੀ ਜਾਂ ਉਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਢਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(iii) ਮਾਨਸੂਨ ਦੇ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਉਚਿੱਤ ਮੋਟਾਈ ਅਤੇ ਗ੍ਰੇਡਿੰਗ ਨਾਲ 40-65 ਸੈ.ਮੀ. ਦੀ ਮੋਟਾਈ ਤੱਕ ਮਿੱਟੀ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਨਸੂਨ ਵਿਚ (ਇੰਨਫਿਲਟਰੇਸ਼ਨ) ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਾਲੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਉਚਿੱਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(iv) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੁਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਕਵਰ ਡੀਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤਿਮ ਕਵਰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ:

- 1) ਅੰਤਿਮ ਕਵਰ ਉਪਰ 60 ਸੈ.ਮੀ. ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਪਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਬੈਰੀਅਰ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।
- 2) ਬੈਰੀਅਰ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਪਰਤ ਉਪਰ 15 ਸੈ.ਮੀ. ਦੀ ਡ੍ਰੇਨੇਜ਼ ਪਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- 3) ਡ੍ਰੇਨੇਜ਼ ਪਰਤ ਦੇ ਉਪਰ 45 ਸੈ.ਮੀ. ਦੀ ਬਨਸਪਤੀ ਪਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਖੁਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕਰੇਗੀ।

(ਸ) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ: ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ; ਅਰਥਾਤ:

(i) ਸਟਾਰਮ ਵਾਟਰ ਡ੍ਰੇਨ (ਨਾਲੀ) ਦੀ ਵਿਓਂਤ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਤਹ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ (ਲੀਚੇਟਸ) ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਨਾ ਰਲਵਾ-ਮਿਲਵਾ ਸਟਾਰਮ ਵਾਟਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ (ਲੀਚੇਟਸ) ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(ii) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਤਲ ਤੇ ਨਾਨ-ਪਰਮੀਏਬਲ ਲਾਇਨਿੰਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਾਂ ਰਲਵਾਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਾਂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵਾਲਾ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ (ਜਿਵੇਂ ਏਰੋਸੋਲ, ਬਲੀਚ, ਪਾਲਿਸ਼, ਬੈਟਰੀਆਂ, ਵਿਅਰਥ ਤੇਲ, ਪੇਂਟ ਦਾ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਆਦਿ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਤੇ 1.5 ਮਿ.ਮੀ. ਮੋਟੀ ਉੱਚ ਘਣਤਾ ਦਾ ਪੋਲੀਥਾਇਲਿਨ ਜੀਓ-ਮੈਂਬਰੇਨ ਜਾਂ ਜੀਓ-ਸਿਨਥੈਟਿਕ ਲਾਇਨਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਲਾਇਨਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ 90 ਸੈ.ਮੀ. ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਪਰਤ ਉਪਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ

ਜਿਸ ਦਾ ਕਿ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਗੁਣਾਂਕ 1×10^{-7} ਸੈ.ਮੀ./ਸੈਕ. ਪਾਣੀ ਦਾ ਉਚਿਤਮ ਪੱਧਰ ਮਿੱਟੀ ਜਾਂ ਸੋਧੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਬੈਰੀਅਰ ਪਰਤ ਦੀ ਸਤਹ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 2 ਮੀ. ਹੇਠਾਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(iii) ਲੀਚੇਟ ਤਰਲ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀਠਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸੁੱਧੀਕਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਡਿਊਲ-II ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁੱਧ ਕੀਤੇ ਲੀਚੇਟ ਤਰਲ ਨੂੰ ਹੀ ਰੀਸਾਇਕਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਵਿਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਇਸਨੂੰ ਖੁੱਲੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

(iv) ਲੀਚੇਟ ਨੂੰ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਨਾਲੀਆਂ, ਸਟ੍ਰੀਮ, ਨਦੀ ਜਾਂ ਤਲਾਬ ਵਿਚ ਰਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਚਲਦਾ ਪਾਣੀ ਲੀਚੇਟ ਜਾਂ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨਾਲ ਰਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੁੱਧੀਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਹ) ਪਾਣੀ ਦੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ: (i) ਕੋਈ ਵੀ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਾਲ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਸਮਾਂ ਭਾਵ ਗਰਮੀ, ਮਾਨਸੂਨ, ਮਾਨਸੂਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ii) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ (ਪੀਣ ਜਾਂ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ) ਕੇਵਲ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਹਨ ਅਰਥਾਤ:

ਲੜੀ ਨੰ.	ਪੈਰਾਮੀਟਰ	IS 10500:2012, ਐਡੀਸ਼ਨ 2.2(2003-09) ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੀਮਾ (mg/l except for pH)
(1)	(2)	(3)
	ਆਰਸੈਨਿਕ	0.01
	ਕੈਡਮੀਅਮ	0.01
	ਕਰੋਮੀਅਮ(as Cr6 ⁺)	0.05
	ਕਾਪਰ	0.05
	ਸਾਈਨਾਈਡ	0.05
	ਲੈਂਡ	0.05
	ਮਰਕਰੀ	0.001
	ਨਿੱਕਲ	-
	ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ as NO ₃	45.0
	pH	6.5-8.5
	ਆਈਰਨ	0.3
	ਕੁੱਲ ਹਾਰਡਨੈਸ (asCaCO ₃)	300.0

	ਕਲੋਰਾਈਡਜ਼	250
	ਘੁੱਲੇ ਹੋਏ ਠੋਸ	500
	ਫਿਨੋਲਿਕ ਕੰਪਾਊਂਡਸ (as C ₆ H ₅ OH)	0.001
	ਜ਼ਿੰਕ	5.0
	ਸਲਫੇਟ (as SO ₄)	200

(ਕ) ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ: (i) ਬਦਬੂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ, ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਸਤਹ ਉਪਰਲੀ ਬਨਸਪਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਉਪਰ ਗੈਸ ਇਕੱਤਰੀਕਰਣ ਸਿਸਟਮ ਸਮੇਤ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਗੈਸ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸਿਸਟਮ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਲੈਂਡਫਿਲ ਗੈਸ ਦੀ ਇਕੱਤਰੀਕਰਣ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਗੈਸ ਇਕੱਤਰੀਕਰਣ ਖੂਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਵਰ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਜੀਓ-ਮੈਂਬਰਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ii) ਕੂੜਾ-ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੀਥੇਨ ਗੈਸ ਦੀ ਘਣਤਾ ਹੇਠਲੀ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸੀਮਾ ਦੇ 25 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

(iii) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਸੁਵਿਧਾ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਲੈਂਡਫਿਲ ਗੈਸ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਿਕਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਥਰਮਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਊਰਜਾ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਲੈਂਡਫਿਲ ਗੈਸ ਨੂੰ ਜਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟੈਪਿੰਗ ਹੋਣ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗੈਸ ਨੂੰ ਬਾਲਣਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪੈਸਿਵ-ਵੈਂਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(iv) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਉਪਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਖੇਤਰ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(ਖ) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਉਪਰ ਬਨਸਪਤੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ: ਭਰ ਚੁੱਕੇ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਉਪਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਨਸਪਤੀ ਕਵਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

(i) ਗੈਰ-ਖਾਣਯੋਗ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਉੱਗ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰੀ ਪੌਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਸੌਕੇ ਅਤੇ ਉੱਚ ਤਾਪਮਾਨ ਦਾ ਅਸਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਲਗਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(ii) ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਚੌਣ ਇਸ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹਾਂ 30 ਸੈ.ਮੀ. ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਜਾਣ। ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਦੇ ਸਥਿਰ ਹੋਣ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗੀ।

(iii) ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪੌਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਵਾਧੇ ਵਾਲੀ ਘੱਟ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਵੱਧ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ।

(iv) ਭੌਂ-ਖੁਰਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚਿਤ ਘਣਤਾ ਵਿਚ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(v) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹਰੀ ਪੱਟੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਗ) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਖਭਾਲ ਬਾਰੇ ਮਾਪਦੰਡ:(1) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਪਲਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

(ੳ) ਅੰਤਿਮ ਕਵਰ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ, ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਅੰਤਿਮ ਕਵਰ ਨੂੰ ਖੁਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਅ) ਲੋੜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੀਚੇਟ ਇਕੱਤਰੀਕਰਣ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ।

(ੲ) ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ।

(ਸ) ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈਂਡਫਿਲ ਗੈਸ ਇਕੱਤਰੀਕਰਣ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ।

(2) ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਨੂੰ, 15 ਸਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੈਸਾਂ ਅਤੇ ਲੀਚੇਟ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਮਿੱਥੇ ਗਏ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਵੀ ਸਥਿਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਮਨੁੱਖੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਘ) ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਮਾਪਦੰਡ: ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਪਹਾੜੀਆਂ ਉਪਰ ਸਥਿਤ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਥਾਨ-ਖਾਸ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਜੈਵਿਕ ਵੇਸਟ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਾਨ-ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਰੀਸਾਇਕਲੇਬਲ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਰੀਸਾਈਕਲਿੰਗ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨਰਟ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਜਾਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਉਚਿਤ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਚਿਤ ਸਥਾਨ ਲੱਭਣ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਆਉਣ ਤੇ, ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਭਰਤ ਵਿਚ ਨਾ-ਚੁਕਵੇਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਙ) ਪੁਰਾਣੇ ਡੰਪਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ: ਜਿਹੜੇ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਅਪਣੀ ਪੂਰੀ ਸਮਰਥਾ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਾਧੂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

(i) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਬਾਇਓ-ਮਾਇਨਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੁੰਹਦ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸੁੱਟਣਾ ਜਾਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ (ii) ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਪਿੰਗ ਕਰਨਾ।

(ii) ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਕਵਰ ਨਾਲ ਕੈਪਿੰਗ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਨਾਲ ਜੀਓਮੈਮਬ੍ਰੇਨ ਲਗਾ ਕੇ ਗ੍ਰੀਨ ਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਲਾਉਣਾ/ਉਪਯੋਗ ਕਰਨਾ।

(iii) ਉਪਰ ਦੱਸੇ (ii) ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਵਾਧੂ ਉਪਾਵਾਂ (ਸਮੁੰਦਰੀ ਜੜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੋਟੀ ਗੰਦੀ ਹੋਈ ਮਿੱਟੀ ਲਈ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਟ-ਆਫ ਕੰਪਾਂ ਅਤੇ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪੰਪਿੰਗ ਕਰਕੇ ਉਪਚਾਰ ਲਈ ਕੱਢਣ-ਖੂਹ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਤ ਕੈਪਿੰਗ ਕਰਨਾ।

(iv) ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਅਸਰ ਨੂੰ ਸਵਿਕਾਰਤ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਧੀ।

ਸ਼ਡਿਊਲ II

{(ਵੇਖੋ ਨਿਯਮ 16(1) (ਅ) (ਹ) 16 (4)}

ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰ ਦੇ ਮਿਆਰ

ੳ. ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ ਲਈ ਮਿਆਰ: ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ ਨੂੰ ਬਾਇਓ-ਡੀਗ੍ਰੇਡੇਬਲ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਤਕਨੀਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੰਪੋਸਟ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

(ੳ) ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜੈਵਿਕ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਕੂੜਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਭੰਡਾਰਣ ਕਿਸੇ ਖੁੱਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਲੀਚੇਟ ਦੀ ਇਕੱਤਰੀਕਰਣ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਅਤੇ ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਲੀਚੇਟ ਉਪਚਾਰ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾ ਤੱਕ ਲਿਜਾਉਣ ਲਈ ਬਣੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਸਮੇਤ ਇਮਪਰਮੀਏਬਲ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਅ) ਬਦਬੂ, ਮੱਖੀਆਂ, ਚੂਹੇ, ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਅੱਗ ਦੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

(ੲ) ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਦਾ ਆਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਆਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਆਰਜ਼ੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਰੀ-ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਸ) ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾ ਤੋਂ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਹਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਉਪਰ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਰੀਸਾਇਕਲੇਬਲਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਭਿਜਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਾਨ-ਰੀਸਾਇਕਲੇਬਲ ਉੱਚ ਕੈਲੋਰੀਫਿਕ ਭਾਗ ਨੂੰ ਵਖਰਾ ਕਰਕੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਉਰਜਾ ਉਤਪੰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਆਰ ਡੀ ਐਫ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸੀਮਿੰਟ ਪਲਾਂਟਾਂ ਵਿਚ ਕੋ-ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਲਈ ਜਾਂ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਚੀ ਹੋਈ ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਹੀ ਸੈਨੀਟਰੀ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਤੇ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਹ) ਵਿੰਡਰੋਅ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਮਪਰਮੀਏਬਲ ਅਧਾਰ ਬਣਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਅਧਾਰ ਕੰਕਰੀਟ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ 10^{-7} ਸੈ.ਮੀ./ਸੈਕੰਡ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਗੁਣਾਂਕ ਵਾਲੀ ਸੰਕੁਚਿਤ ਚਿਕਨੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ 50 ਸੈ.ਮੀ. ਮੋਟੀ ਪਰਤ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਅਧਾਰ 1-2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਢਲਾਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਲੀਚੇਟ ਅਤੇ ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਤਾਰਬੱਧ ਨਾਲੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਣ।

(ਕ) ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਉੱਤੇ ਡਾਊਨਵਿੰਡ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਬਦਬੂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਖ) ਲੀਚੇਟ ਨੂੰ ਨਮੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੰਪੋਸਟ ਪਲਾਂਟ ਵਿਚ ਰੀ-ਸਰਕੂਲੇਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਗ) ਅੰਤ ਉਤਪਾਦ ਕੰਪੋਸਟ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਖਾਦ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਮਿੱਥੇ ਮਿਆਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਘ) ਕੰਪੋਸਟ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੰਪੋਸਟ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਮਿਆਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

ਪੈਰਾਮੀਟਰ	ਆਰਗੈਨਿਕ ਕੰਪਾਊਂਡ (FCO 2009)	ਫਾਸਫੇਟ ਭਰਪੂਰ ਜੈਵਿਕ ਖਾਦ (FCO 2013)
(1)	(2)	(3)
ਆਰਸੈਨਿਕ (mg/Kg)	10.00	10.00
ਕੈਡਮੀਅਮ(mg/Kg)	5.00	5.00
ਕਰੋਮੀਅਮ (mg/Kg)	50.00	50.00
ਕਾਪਰ (mg/Kg)	300.00	300.00
ਲੈਂਡ (mg/Kg)	100.00	100.00
ਮਰਕਰੀ (mg/Kg)	0.15	0.15
ਨਿੱਕਲ (mg/Kg)	50.00	50.00
ਜ਼ਿੰਕ (mg/Kg)	1000.00	1000.00
C/N ratio	<20	Less than 20:1
pH	6.5-7.5	(1:5 solution) maximum 6.7
ਭਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਨਮੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ)	15.0-25.0	25.0
ਥੋਕ ਘਣਤਾ (g/cm ³)	<1.0	Less than 1.6
ਕੁੱਲ ਆਰਗੈਨਿਕ ਕਾਰਬਨ, ਭਾਰ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ	12.0	7.9

* ਉਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਮਿਆਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵੱਧ ਵਾਲੇ ਕੰਪੋਸਟ (ਅੰਤ ਉਤਪਾਦ) ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਵਿਚ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਉਪਯੋਗ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅ. ਉਪਚਾਰ ਕੀਤੇ ਲੀਚੇਟ ਦੇ ਮਿਆਰ: ਉਪਚਾਰ ਕੀਤੇ ਲੀਚੇਟ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਿਆਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

ਲੜੀ ਨੰ	ਪੈਰਾਮੀਟਰ	ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼(ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਸਾਧਨ)		
		ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ	ਪਬਲਿਕ ਸੀਵਰ	ਜ਼ਮੀਨੀ ਨਿਪਟਾਰਾ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

1.	ਸਸਪੈਂਡਿਡ ਸੋਲਿਡਸ, ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ	100	600	200
2.	ਡਿਸੋਲਵਡ ਸੋਲਿਡਸ (ਇਨਆਰਗੈਨਿਕ) ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ.	2100	2100	2100
3.	ਪੀ.ਐਚ ਵੈਲਯੂ	5.5 ਤੋਂ 9.0	5.5 ਤੋਂ 9.0	5.5 ਤੋਂ 9.0
4.	ਅਮੋਨੀਕਲ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ (N), ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ.	50	50	-
5.	ਕੁੱਲ Kjeldahl ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ (N), ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ.	100	-	-
6.	ਬਾਇਓ-ਕੈਮੀਕਲ ਆਕਸੀਜਨ ਡਿਮਾਂਡ (3 ਦਿਨ ਤੱਕ 27° ਸੈਲਸੀਅਸ) ਮੈਕਸ. (ਮਿ.ਗ./ਲੀ.)	30	350	100
7.	ਕੈਮੀਕਲ ਆਕਸੀਜਨ ਡਿਮਾਂਡ, ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ.	250	-	-
8.	ਆਰਸੈਨਿਕ (As), ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ	0.2	0.2	0.2
9.	ਮਰਕਰੀ (Hg), ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ	0.01	0.01	-
10.	ਲੈਡ (Pb), ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ	0.1	0.1	-
11.	ਕੈਡਮੀਅਮ (Cd), ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ	2.0	1.0	-
12.	ਕੁੱਲ ਕਰੋਮੀਅਮ (Cr), ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ.	2.0	2.0	-
13.	ਕੋਪਰ (Cu), ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ.	3.0	3.0	-
14.	ਜ਼ਿੰਕ (Zn), ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ.	5.0	15	-
15.	ਨਿੱਕਲ (Ni), ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ	3.0	3.0	-

16.	ਸਾਈਨਾਈਡ (CN), ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ.	0.2	0.2	0.2
17.	ਕਲੋਰਾਈਡ (Cl), ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ.	1000	1000	600
18.	ਫਲੋਰਾਈਡ (F), ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ	2.0	1.5	-
19.	ਫਿਨੋਲਿਕ ਕੰਪਾਊਂਡ (C ₆ H ₅ OH), ਮਿ.ਗ./ਲੀ., ਮੈਕਸ.	1.0	5.0	-

ਨੋਟ: ਉਪਚਾਰ ਕੀਤੇ ਲੀਚੇਟ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛੱਡੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੀਚੇਟ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਪਤਨ ਲਈ ਉਪਲੱਬਧ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੱਲ ਢੁਕਵਾਂ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ੲ) ਭਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਮਿਆਰ: ਠੋਸ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉਪਚਾਰ/ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਇਨਸਿਨਰੇਟਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਧੂੰਏਂ/ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਿਆਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ:

ਪੈਰਾਮੀਟਰ (1)	ਨਿਕਾਸੀ ਮਿਆਰ	
	(2)	(3)
ਪਰਟੀਕੁਲਰਜ਼	50 mg/Nm ³	ਮਿਆਰ ਛਮਾਹੀ ਔਸਤ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਸਬੰਧੀ ਹੈ
HCL	50 mg/Nm ³	ਮਿਆਰ ਛਮਾਹੀ ਔਸਤ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਸਬੰਧੀ ਹੈ
SO ₂	200 mg/Nm ³	ਮਿਆਰ ਛਮਾਹੀ ਔਸਤ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਸਬੰਧੀ ਹੈ
CO	100 mg/Nm ³	ਮਿਆਰ ਛਮਾਹੀ ਔਸਤ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਸਬੰਧੀ ਹੈ
	50 mg/Nm ³	ਮਿਆਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਔਸਤ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਸਬੰਧੀ ਹੈ
Total Organic Carbon	20 mg/Nm ³	ਮਿਆਰ ਛਮਾਹੀ ਔਸਤ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਸਬੰਧੀ ਹੈ
HF	4 mg/Nm ³	ਮਿਆਰ ਛਮਾਹੀ ਔਸਤ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਸਬੰਧੀ ਹੈ
NO_x (NO and NO₂ expressed as NO₂)	400 mg/Nm ³	ਮਿਆਰ ਛਮਾਹੀ ਔਸਤ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਸਬੰਧੀ ਹੈ
Total dioxins and furans	0.1 ng TEQ/ Nm ³	ਮਿਆਰ 6-8 ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਜ਼ਹਰਿਲਾ ਬਰਾਬਰਤਾ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਬਰਾਬਰਤਾ ਮੁੱਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ 17 ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ
Cd+Th+their compounds	0.05 mg/Nm ³	ਮਿਆਰ 30 ਮਿੰਟ ਤੋਂ 8 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਦੇ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ਹੈ
Hg and its compounds	0.05 mg/Nm ³	ਮਿਆਰ 30 ਮਿੰਟ ਤੋਂ 8 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਦੇ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ਹੈ
Sb+As+Pb+Cr+Cu +Mn+Ni+V+their compounds	0.05 mg/Nm ³	ਮਿਆਰ 30 ਮਿੰਟ ਤੋਂ 8 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਦੇ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ਹੈ

ਨੋਟ:- ਸਾਰੇ ਮੁੱਲ ਖੁਸ਼ਕ ਬੇਸ ਤੇ 11% ਆਕਸੀਜਨ ਲਈ ਠੀਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਨੋਟ:

- (ੳ) ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਨਿਕਾਸੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਯੰਤਰ ਲਗਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਨਸਿਨਰੇਟਰ ਦੇ ਨਾਲ ਰੈਟਰੋਫਿਟ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (ਅ) ਭਸਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੂੜੇ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲੋਰੀਨੇਟਿਡ ਕੀਟਾਣੂਨਾਸ਼ਕ ਨਾਲ ਰਸਾਇਣਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਪਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।
- (ੲ) ਕਲੋਰੀਨੇਟਿਡ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦਾ ਭਸਮੀਕਰਨ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (ਸ) ਜੇਕਰ ਭਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਰਾਖ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰਿਲੀਆਂ ਧਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਤਰਾ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੋਧੇ ਗਏ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ (ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਹੈਂਡਲਿੰਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਬਾਉਂਡਰੀ ਮੂਵਮੈਂਟ) ਨਿਯਮਾਂ, 2008 ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰਾਖ ਨੂੰ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਉਪਚਾਰ, ਭੰਡਾਰਣ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (ਹ) ਇਨਸਿਨਰੇਟਰ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਘੱਟ ਸਲਫਰ ਵਾਲੇ ਇੰਧਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਲ ਡੀ ਓ, ਐਲ ਐਸ ਐਚ ਐਸ, ਡੀਜ਼ਲ, ਬਾਇਓਮਾਸ, ਕੋਲਾ, ਐਲ ਐਨ ਜੀ, ਸੀ ਐਨ ਜੀ, ਆਰ ਡੀ ਐਫ ਅਤੇ ਬਾਇਓਗੈਸ ਨੂੰ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ।
- (ਕ) ਪੂਛਲੀ ਗੈਸ ਵਿਚ ਕਾਰਬਨ-ਡਾਇਆਕਸਾਈਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 7% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।
- (ਖ) ਜੁੜਵੇਂ ਚੈਂਬਰ ਵਾਲੇ ਇਨਸਿਨਰੇਟਰ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਣੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੈਕੰਡਰੀ ਬਾਲਣ ਚੈਂਬਰ ਵਿਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ 950°C ਤੱਕ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਬਾਲਣ ਚੈਂਬਰ ਵਿਚ ਗੈਸ ਦਾ ਰੁੱਕਣ ਸਮਾਂ 2 ਸੈਕੰਡ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ।
- (ਗ) ਭਸਮੀਕਰਨ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਸਮੇਂ ਤਾਪਮਾਨ, ਧਾਰਣ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਟਰਬੂਲੈਂਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਲੈਗ ਅਤੇ ਥੱਲੇ ਬਚੀ ਰਾਖ ਵਿਚ ਕੁੱਲ ਆਰਗੈਨਿਕ ਕਾਰਬਨ 3% ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਬਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਖੁਸ਼ਕ ਭਾਰ ਦੇ 5% ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ।
- (ਘ) ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਦਬੂ ਨੂੰ ਸੈਂਟਰਲ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਫਾਰਮ 1

(ਨਿਯਮ 15 (ਵੀ) 16 (1), (ਸੀ), 21(3) ਦੇਖੋ)

ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ/ਪੁਨਰਚਕਰਣ ਸੋਧਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ

ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ

ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ,

.....

ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ

ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਬੋਰਡ/ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਸਮਿਤੀ

ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ,

ਮੈਂ/ਅਸੀਂ ਕੂੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ/ਪੁਨਰਚਕਰਣ, ਸ਼ੁੱਧੀ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਨਿਯਮ, 2016 ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ/ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

1.	ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ/ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ/ਸੰਚਾਲਕ ਦਾ ਨਾਮ	
2.	ਪੱਤਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਪਤਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰ. ਫੈਕਸ ਨੰ. ਈਮੇਲ	
3.	ਨੋਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੱਦਵੀ (ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ/ਸ਼ੁੱਧੀ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਲਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ)	
4.	ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਲਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਧਿਕਾਰ (ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ)	ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਪੁਨਰਚਕਰਣ

		ਸ਼ੁੱਧੀ ਭੂਮੀ ਭਰਨ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ
5.	ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਨੱਥੀ ਕਰੋ ਸਥਾਨ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ (ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ) ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਮਿਊਨਿਸਪਲ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਕ ਏਜੰਸੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ	
6.	ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ/ਪੁਨਰਚਕਰਣ/ ਸ਼ੁੱਧੀ 1. ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੂੜੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ ਪੁਨਰਚਕਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਭੂਮੀਕਰਣ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 2. ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਕੂੜੇ ਲਈ ਉਪਯੋਗਿਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਉਤਪਾਦ ਉਪਯੋਗ) 3. ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਾਰਜਪੱਦਤੀ (ਵੇਰਵਾ ਨੱਥੀ ਕਰੋ) ਘੋਲ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘੋਲ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਣ ਤਕਨਾਲੋਜੀ 4. ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਾਅ 5. ਪਲਾਂਟ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਾਅ 6. ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ/ਪੁਨਰਚਕਰਣ/ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਣ/ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾ ਸਬੰਧੀ ਵੇਰਵਾ (ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ)	
7.	ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪਛਾਣ ਕੀਤੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸਥਾਨ ਚੋਣ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਜਾਂ ਮਾਪਦੰਡ ਦਾ ਵੇਰਵਾ (ਨੱਥੀ ਕਰੋ) ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਮੌਜੂਦ ਸਥਾਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਭੂਮੀ ਭਰਨ ਦੀ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਲਕ ਵੇਰਵਾ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਾਅ	
8.	ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੂਚਨਾ	

ਹਸਤਾਖਰ :
ਪੱਦਵੀ

ਮਿਤੀ : ਸਥਾਨ :

ਫਾਰਮ 2
(ਨਿਯਮ 16(1)(ਈ))
ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਤਰ

ਫਾਈਨ ਨੰ. :.....

ਮਿਤੀ :

ਅਧਿਕਾਰ ਨੰ.:.....

ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ,

.....

.....

.....

ਹਵਾਲਾ : ਤੁਹਾਡਾ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਨੰ..... ਮਿਤੀ.....

..... ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਬੋਰਡ/ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਸਮਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ..... ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਸਨਿਕ ਦਫਤਰ..... ਵਿਚ ਹੈ, ਤੇ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ/ਪੁਨਰਾਚਕਰਣ/ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਣ/ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ, ਪੁਨਰਚਕਰਣ, ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਣ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਲਣ ਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠਾਂ ਵਰਣਿਤ ਨਿਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਅਨੁਸੂਚੀਆਂ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।

..... ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਬੋਰਡ/ਸੰਘ ਰਾਜ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਸਮਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੀ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਿਯਮ, 2016 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਣ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ (ਨਿਗਰਾਨੀ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1986 (1986 ਦਾ 29) ਦੇ ਦੰਡਾਤਮਕ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

ਮਿਤੀ :

ਸਥਾਨ :
ਬੋਰਡ/ਸੰਘ ਰਾਜ ਖੇਤਰ

(ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰੇਤ)
ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ
ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ
ਸਮਿਤੀ
(ਹਸਤਾਖਰ ਅਤੇ ਪੱਦਵੀ)

ਫਾਰਮ 3

(ਨਿਯਮ 19 (6), 24 (1) ਦੇਖੋ)

ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਪੱਤਰ

1.	ਸ਼ਹਿਰ/ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਮ	
2.	ਜਨਸੰਖਿਆ	
3.	ਖੇਤਰਫਲ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਵਿਚ	
4.	ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਫੋਨ ਨੰ. ਫੈਕਸ ਨੰ. ਈਮੇਲ	
5.	ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਲਕ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ	
6.	ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਫੋਨ ਨੰ. ਫੈਕਸ ਨੰ. ਈਮੇਲ	
7.	ਸ਼ਹਿਰ/ਨਗਰ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਸ਼ਹਿਰ/ਨਗਰ ਵਿਚ ਚੋਣ/ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਵਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	
8.	ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	
	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਤਪੰਨ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੀ ਅੰਦਾਜਨ ਮਾਤਰਾ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਵਿਚ	/ਟੀਪੀਡੀ
	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	/ਟੀਪੀਡੀ
	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੂੜਾ	/ਗ੍ਰਾ./ਦਿਨ

	ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	/ਟੀਪੀਡੀ				
	ਭਰਤ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	/ਟੀਪੀਡੀ				
9.	ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ					
	ਸ੍ਰੋਤ ਤੇ ਕੂੜੇ ਦਾ ਭੇਦਭਾਵ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰਣ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ				
	ਕੀ ਘਰੇਲੂ/ਵਣਜੀ/ਸੰਸਥਾਗਤ ਕੂੜੇਦਾਨ ਵਿਚ ਸ੍ਰੋਤ ਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦਾ ਭੰਡਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਹਾਂ	×				
	ਘਰੇਲੂ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੋਤ ਤੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰਣ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਰੀਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ	×				
	ਵਣਜੀ/ਸੰਸਥਾਗਤ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੋਤ ਤੇ ਕੂੜੇ ਦਾ ਗੈਰਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਭੰਡਾਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ	×				
	ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਘਰਾਂ ਦੇ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ	×				
	ਕੀ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਸ੍ਰੋਤ ਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਭੰਡਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ				
	ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸ੍ਰੋਤ ਤੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਭੇਦਭਾਵ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ					
	ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦਾ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ					
	ਕੀ ਸ਼ਹਿਰ/ਨਗਰ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦਾ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ				
	ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੂੜੇ ਦੇ ਘਰਘਰ ਜਾ ਕੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ					
	ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ					
	ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਣਜੀ, ਸੰਸਥਾਪਨਾਵਾਂ, ਹੋਟਲਾਂ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਦਫ਼ਤਰ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਗੈਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ					
	ਨਿਮਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਘਰਘਰ ਜਾ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗੈਰਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ :	×				
	ਮੋਟਰਕ੍ਰਿਤ ਵਾਹਨ	×				
	ਕੰਟੇਨਰਕ੍ਰਿਤ ਤਿੰਨ ਪਹੀਆ ਸਾਈਕਲ/ਹੈਂਡ ਕਾਰਟ	×				
	ਹੋਰ ਸਾਧਨ					
	ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਪੱਦਤੀ					
	ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਝਾੜੂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ					
	ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸੜਕਾਂ, ਗਲੀਆਂ, ਲੋਨਾਂ, ਬਾਈਲੋਨਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ	ਕਿ.ਮੀ.				
	ਗਲੀ ਵਿਚ ਝਾੜੂ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਬਾਰੰਮਬਾਰਤਾ ਅਤੇ ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ	ਬਾਰੰਮਬਾਰਤਾ	ਰੋਜਾਨਾ	ਏਕਾਂਤ ਰ ਦਿਵਸ ਤੇ	ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਦੇ ਵਾਰ	ਕਦੇ ਕਦੇ

		ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਜਨ ਸੰਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ				
	ਉਚਿਤ ਸਾਧਨ	×				
	ਹੱਥ ਨਾਲ ਝਾੜੂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ					
	ਯੰਤ੍ਰਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਝਾੜੂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ	×				
	ਕੀ ਸਫਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੰਬੇ ਹੈਂਡਲ ਵਾਲੇ ਝਾੜੂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ				
	ਕੀ ਹਰੇਕ ਸਫਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੂੜੇ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈਂਡਕਾਰਟ/ ਤਿੰਨ ਪਹੀਆ ਸਾਈਕਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ				
	ਕੀ ਹੈਂਡਕਾਰਟ/ਤਿੰਨ ਪਹੀਆ ਸਾਈਕਲ ਵਿਚ ਕੰਨਟੇਨਰ ਲੱਗਿਆ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ				
	ਕੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ/ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਦੇ ਕੰਨਟੇਨਰ ਸਮਕਾਲੀ ਹਨ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ				
	ਦੂਜੀਆਂ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ					
	ਸ਼ਹਿਰ/ਨਗਰ ਵਿਚ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਡੀਪੂਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰ ਸਥਾਨ ਪੱਕੇ ਕੂੜਾਦਾਨ ਸੀਮਿੰਟ ਕੰਕਰੀਟ ਸਿਲੰਡਰ ਦੇ ਕੂੜਾਦਾਨ ਢਲਾਣ/ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਕਮਰੇ/ ਸਥਾਨ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਧਾਤੂ/ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਕੰਨਟੇਨਰ 1.1 ਘਣ ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਦੇ ਕੂੜਾਦਾਨ 2 ਤੋਂ 5 ਘਣ ਮੀਟਰ ਦੇ ਕੂੜਾਦਾਨ 5 ਘਣ ਮੀਟਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕੰਨਟੇਨਰ ਕੂੜੇਦਾਨ ਰਹਿਤ ਸ਼ਹਿਰ	ਸੰਖਿਆ	ਸਮਰੱਥਾ	ਘਣ ਮੀਟਰ	ਵਿਚ	
	ਕੂੜਾਦਾਨ/ ਜਨਸੰਖਿਆ ਅਨੁਪਾਤ					
	ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰ ਡਿਪੂਆਂ ਦਾ ਵਾਰਡਵਾਰ ਵੇਰਵਾ (ਨੱਥੀ ਕਰੋ) ਵਾਰਡ ਨੰ. : ਖੇਤਰਫਲ : ਜਨਸੰਖਿਆ : ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਕੂੜਾਦਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕੂੜਾਦਾਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਅਨੁਪਾਤ					
	ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਭੰਡਾਰਨ ਸਮਰੱਥਾ ਘਣ ਮੀਟਰ ਵਿਚ					
	ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰ ਡਿਪੂਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਵਾਸਤਵਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਕੁੱਲ ਕੂੜਾ					

	ਡਿਪੂ ਵਿਚ ਕੂੜੇ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਾਰੰਮਬਾਰਤਾ ਦੱਸੋ ਸਾਫ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੂੜਾਦਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	ਬਾਰੰਮਬਾਰਤਾ	ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ
		ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ	
		ਏਕਾਂਤਰ ਦਿਵਸ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ	
		ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ	
		ਕਦੇਕਦੇ	
	ਕੀ ਭੰਡਾਰਣ ਡੀਪੂਆਂ ਵਿਚ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਹਰੇ, ਨੀਲੇ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਭੰਡਾਰ ਕਰਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ (ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ) ਹਰੇ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ : ਨੀਲੇ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ : ਕਾਲੇ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ :	
	ਭੰਡਾਰਣ ਡੀਪੂਆਂ ਤੋਂ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ		
	ਜਾਂ ਯੰਤ੍ਰਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ? ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ ਦੱਸੋ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾਲ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ ਯੰਤ੍ਰਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ	× ×	
	ਜੇਕਰ ਯੰਤ੍ਰਿਕ ਹੈ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਪੱਦਤੀ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਵਰਨਣ ਕਰੋ	ਫ੍ਰੰਟਐਂਡ ਲੋਡਰ/ਟਾੱਪ ਲੋਡਰ	
	ਕੀ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਘਰਘਰ ਤੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਥਕਕ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਿੱਧੇ ਸੋਧਨ ਸੰਯੰਤ੍ਰ ਤੱਕ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ (ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਵਰਨਣ ਕਰੋ)	
	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੂੜਾ ਪਰਿਵਹਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸੰਖਿਆ (ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਟਿਕ ਕਰੋ ਜਾਂ ਜੋੜੋ) ਪਸੂਗੱਡੀ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਨਾਨ ਟੀਪਿੰਗ ਟ੍ਰੱਕ ਟੀਪਿੰਗ ਟ੍ਰੱਕ ਡੰਪਰ ਪਲੇਸਰ ਕੂੜਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿਕ ਕੰਪੈਕਟਰ ਹੋਰ ਜੇਸੀਬੀਲੋਡਰ	ਕੂੜੇ ਦਾ ਪਰਿਵਹਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਫੈਰਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	
	ਕੂੜੇ ਦੇ ਪਰਿਵਹਨ ਦੀ ਬਾਰੰਮਬਾਰਤਾ	ਬਾਰੰਮਬਾਰਤਾ ਪਰਿਵਹਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੂੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਏਕਾਂਤਰ ਦਿਵਸ ਤੇ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ	

		ਕਦੇਕਦੇ
	ਹਰੇਕ ਦਿਨ ਪਰਿਵਹਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	/ਟੀਪੀਡੀ
	ਹਰੇਕ ਪਰਿਵਹਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁੱਲ ਕੂੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ	×
	ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੂੜਾ ਸੋਧ ਤਕਨੀਕਾਂ	
	ਕੀ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
	ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	/ਟੀਪੀਡੀ
	ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਉਪਲੱਬਧ ਭੂਮੀ (ਹੈਕਟੇਅਰ ਵਿਚ)	
	ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਲਈ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਭੂਮੀ	
	ਪ੍ਰਚਾਲਣਰਤ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ	
	ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ	
	ਸ਼ਹਿਰ/ਨਗਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ	
	ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	
	ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ	ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਭਰਤ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਬਾਕੀ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ
	ਵਰਮੀ ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ	ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਭਰਤ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਬਾਕੀ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ
	ਬਾਇਓਮਿਥੇਨੇਸ਼ਨ	ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਭਰਤ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਬਾਕੀ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ
	ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਬਾਲਣ	ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਭਰਤ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਬਾਕੀ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ
	ਕੂੜੇ ਤੋਂ ਊਰਜਾ ਤਕਨੀਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਸਮੀਕਰਣ, ਗੈਸੀਕਰਣ, ਪਾਇਰੋਲੇਸਿਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਕਨੀਕ (ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ)	ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਭਰਤ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਬਾਕੀ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ
	ਸਹਿਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ	ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ

ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਅਧਾਰਿਤ ਬਿਜਲਈ ਯੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਜਲਣਸ਼ੀਲ ਕੂੜਾ	
ਹੋਰ	ਮਾਤਰਾ
ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾ	
ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਉਪਲੱਬਧ ਮਲਬਾ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	
ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਉਪਲੱਬਧ ਸੈਨੇਟਰੀ ਭਰਤ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	
ਕੂੜੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਹਿਤ ਉਪਲੱਬਧ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਸਥਾਨ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ	
ਕੂੜੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਭੂਮੀ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ	
ਸ਼ਹਿਰ/ਨਗਰ ਤੋਂ ਮਲਬਾ ਸਥਾਨ/ਭਰਨ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਦੂਰੀ	ਕਿ.ਮੀ.
ਨੇੜਲੀ ਅਬਾਦੀ ਤੋਂ ਦੂਰੀ	ਕਿ.ਮੀ.
ਜਲ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਦੂਰੀ	ਕਿ.ਮੀ.
ਰਾਜ/ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਦੂਰੀ	ਕਿ.ਮੀ.
ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਦੂਰੀ	ਕਿ.ਮੀ.
ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਰਕ ਤੋਂ ਦੂਰੀ	ਕਿ.ਮੀ.
ਕੀ ਇਹ ਹੜ੍ਹ ਸੰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
ਕੀ ਇਹ ਭੁਚਾਲ ਸੰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
ਹਰੇਕ ਦਿਨ ਭਰਤ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	ਟੀਪੀਡੀ
ਕੀ ਭਰਤ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਘੋਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
ਕੀ ਭਰਤ ਸਥਾਨ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
ਕੀ ਧਰਮਕਾਂਟਾ ਸੁਵਿਧਾ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
ਭਰਤ ਸਥਾਨ ਤੇ ਉਚਿਤ ਵਾਹਨ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣ (ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ)	ਉਪਲੱਬਧ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ, ਕਮਪੈਕਟਰ ਆਦਿ
ਭਰਤ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਿਯੋਜਿਤ ਜਨ ਸ਼ਕਤੀ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ (ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਵੇਰਵਾ ਨੱਥੀ ਕਰੋ)
ਕੀ ਢੱਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਦੈਨਿਕ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਭਰਨ ਸਥਾਨ ਤੇ ਜਮਾਂ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਦੀ ਬਾਰੰਮਬਾਰਤਾ	
ਢੱਕਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮੱਗਰੀ	
ਕੀ ਢੱਕਣ ਦੀ ਕਾਫੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
ਕੀ ਗੈਸ ਕੱਢਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ (ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਡਾਟਾ ਸ਼ੀਟ ਨੱਥੀ ਕਰੋ)
ਘੋਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ (ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਡਾਟਾ ਸ਼ੀਟ ਨੱਥੀ ਕਰੋ)

10.	ਕੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਉਪਬੰਧ ਪੱਦਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ (ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਡਾਟਾ ਸ਼ੀਟ ਨੱਥੀ ਕਰੋ)
11.	ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਵੱਖਰੇ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਡੇਅਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕ੍ਰਿਆ ਕਲਾਪ : ਬੁੱਚੜਖਾਨੇ ਦਾ ਕੂੜਾ : ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ ਕੂੜਾ (ਨਿਰਮਾਣ ਮਲਬਾ) :	ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ, ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵੇਰਵਾ ਨੱਥੀ ਕਰੋ ਹਾਂ/ਨਹੀਂ ਹਾਂ/ਨਹੀਂ ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
12.	ਪੋਸਟ ਕਲੋਜ਼ਰ ਪਲਾਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਪਲਾਨ ਨੱਥੀ ਕਰੋ
13.	ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਲੀਨ ਬਸਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ :	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ (ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਵੇਰਵਾ ਨੱਥੀ ਕਰੋ)
14.	ਗਲੀ ਵਿਚ ਝਾੜੂ ਲਗਾਉਣ, ਕੂੜੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭੰਡਾਰ, ਪਰਿਵਹਨ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਮੇਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ/ਰਿਆਇਤਗ੍ਰਾਹੀ ਦੀ ਨਿਯੋਜਿਤ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ	
15.	ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਔਖਿਆਈਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਵਰਨਣ ਕਰੋ	
16.	ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਨਣ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ	

ਓਪਰੇਟਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ

ਮਿਤੀ :

ਸਥਾਨ :

ਫਾਰਮ 4

(ਨਿਯਮ 15 (ਜੈਡਏ), 24 (2))

ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਬੰਧੀ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਫਾਰਮ

ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਲ	ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ

1.	ਸ਼ਹਿਰ/ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਮ	
2.	ਜਨਸੰਖਿਆ	
3.	ਖੇਤਰਫਲ ਵਰਗ ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਵਿਚ	
4.	ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰ. ਫੈਕਸ ਨੰ. ਈਮੇਲ	

5.	ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ (ਵੇਸਟੇਮ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰ. ਫੈਕਸ ਨੰ. ਈਮੇਲ	
6.	ਸ਼ਹਿਰ/ਨਗਰ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਸ਼ਹਿਰ/ਨਗਰ ਵਿਚ ਚੋਣ/ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਵਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	
7.	ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	
	ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਤਪੰਨ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੀ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਮਾਤਰਾ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਵਿਚ	/ਟੀਪੀਡੀ
	ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	/ਟੀਪੀਡੀ
	ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੂੜਾ	/ਗ੍ਰਾ./ਦਿਨ
	ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	/ਟੀਪੀਡੀ
	ਮਲਬਾ ਸਥਾਨ/ਭਰਾਈ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	/ਟੀਪੀਡੀ
8.	ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ	
	ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੇ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰਨ	
	ਕੀ ਘਰੇਲੂ/ਵਪਾਰਕ/ਸੰਸਥਾਗਤ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਦੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੇ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦਾ ਭੰਡਾਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਹਾਂ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
	ਘਰੇਲੂ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰਨ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਰੀਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ	×
	ਵਪਾਰਕ/ਸੰਸਥਾਗਤ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੇ ਕੂੜੇ ਦਾ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਭੰਡਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ	×
	ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਘਰਾਂ ਦੇ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ	×
	ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ	×
	ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦਾ ਘਰੋਂ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ	
	ਕੀ ਸ਼ਹਿਰ/ਨਗਰ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਘਰੋਂ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
	ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੂੜੇ ਦੇ ਘਰੋਂ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਾਰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	
	ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	
	ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਪਾਰਕ, ਸੰਸਥਾਪਨਾਵਾਂ, ਹੋਟਲਾਂ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਦਫਤਰਾਂ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	
	ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਘਰੋਂ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ :	×

	ਮੋਟਰਕ੍ਰਿਤ ਵਾਹਨ ਕੰਟੇਨਰਕ੍ਰਿਤ ਤਿੰਨ ਪਹੀਆ ਸਾਈਕਲ/ਹੈਂਡ ਕਾਰਟ ਹੋਰ ਸਾਧਨ	×	×					
	ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਵਿਧੀ							
	ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਝਾੜੂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ							
	ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸੜਕਾਂ, ਗਲੀਆਂ, ਲੋਨਾਂ, ਬਾਈਲੋਨਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ	ਕਿ.ਮੀ.						
	ਗਲੀ ਵਿਚ ਝਾੜੂ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਅਤੇ ਲਾਭ ਪਾਤਰ ਜਨ ਸੰਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ							
		ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ	ਰੋਜਾਨਾ	ਇਕ ਦਿਨ ਛੱਡ ਕੇ	ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ	ਕਦੇ ਕਦੇ		
		ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਨ ਸੰਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ						
	ਉਚਿਤ ਸਾਧਨ ਹੱਥ ਨਾਲ ਝਾੜੂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਯੰਤ੍ਰਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਝਾੜੂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ	×	×					
	ਕੀ ਸਫਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੰਬੀ ਹੈਂਡਲ ਵਾਲੇ ਝਾੜੂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ						
	ਕੀ ਹਰੇਕ ਸਫਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈਂਡਕਾਰਟ/ ਤਿੰਨ ਪਹੀਆ ਸਾਈਕਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ						
	ਕੀ ਹੈਂਡਕਾਰਟ/ਤਿੰਨ ਪਹੀਆ ਸਾਈਕਲ ਵਿਚ ਕੰਟੇਨਰ ਲੱਗਿਆ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ						
	ਕੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ/ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਦੇ ਕੰਟੇਨਰ ਸਮਕਾਲੀ ਹਨ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ						
	ਦੂਜਾ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ							
	ਸ਼ਹਿਰ/ਨਗਰ ਵਿਚ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਡੀਪੂਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸਥਾਨ ਚਿਨਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੂੜਾਦਾਨ ਸੀਮੈਂਟ ਕੰਕਰੀਟ ਸਿਲੰਡਰ ਦੇ ਕੂੜਾਦਾਨ ਢਲਾਣ/ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਕਮਰੇ/ਸਥਾਨ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਧਾਤੂ/ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਕੰਟੇਨਰ 1.1 ਘਣ ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਦੇ ਕੂੜਾਦਾਨ 2 ਤੋਂ 5 ਘਣ ਮੀਟਰ ਦੇ ਕੂੜਾਦਾਨ 5 ਘਣ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਕੰਟੇਨਰ ਕੂੜਾਦਾਨ ਰਹਿਤ ਸ਼ਹਿਰ	ਸੰਖਿਆ	ਸਮਰੱਥਾ	ਘਣ ਮੀਟਰ	ਵਿਚ			
	ਕੂੜਾਦਾਨ/ਜਨ ਸੰਖਿਆ ਅਨੁਪਾਤ							

<p>ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਨ ਡੀਪੂਆਂ ਦਾ ਵਾਰਡਵਾਰ ਵੇਰਵਾ (ਨੱਥੀ ਕਰੋ) :</p> <p>ਵਾਰਡ ਨੰ:</p> <p>ਖੇਤਰਫਲ:</p> <p>ਜਨਸੰਖਿਆ :</p> <p>ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਕੂੜਾਦਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ :</p> <p>ਰੱਖੇ ਗਏ ਕੂੜਾਦਾਨ ਦਾ ਕੁੱਲ ਆਇਤਨ</p>		
<p>ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਭੰਡਾਰਣ ਸਮਰੱਥਾ ਘਣ ਮੀਟਰ ਵਿਚ</p>		
<p>ਕੂੜਾ ਭੰਡਾਰਣ ਡੀਪੂਆਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਾਸਤਵਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਭੰਡਾਰ ਕੀਤਾ ਕੁੱਲ ਕੂੜਾ</p>		
<p>ਡੀਪੂਆਂ ਤੋਂ ਕੂੜੇ ਦੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਦੱਸੋ</p> <p>ਸਾਫ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੂੜਾਦਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ</p>	ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ	ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ
	ਰੋਜ਼ਾਨਾ	
	ਇਕ ਦਿਨ ਛੱਡ ਕੇ	
	ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ	
	ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ	
	ਕਦੇਕਦੇ	
<p>ਕੀ ਭੰਡਾਰ ਕੀਤੇ ਡੀਪੂਆਂ ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਹਰੇ, ਨੀਲੇ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਕੂੜਾਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਭੰਡਾਰ ਕਰਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੈ</p>	<p>ਹਾਂ/ਨਹੀਂ</p> <p>(ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ)</p> <p>ਹਰੇ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ :</p> <p>ਨੀਲੇ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ :</p> <p>ਕਾਲੇ ਕੂੜੇਦਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ :</p>	
<p>ਭੰਡਾਰਣ ਡੀਪੂ ਤੋਂ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਯੰਤ੍ਰਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ? ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ ਦੱਸੋ</p> <p>ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾਲ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ ਯੰਤ੍ਰਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ</p>	<p>×</p> <p>×</p>	
<p>ਜੇਕਰ ਯੰਤ੍ਰਿਕ ਹੈ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਵਿਧੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਰਨਣ ਕਰੋ</p>	ਫ੍ਰੰਟਐਂਡ ਲੋਡਰ/ਟਾੱਪ ਲੋਡਰ	
<p>ਕੀ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਘਰਘਰ ਤੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਿਧਾ ਸੁੱਧ ਸਯੁੱਤ ਤੱਕ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ</p>	<p>ਹਾਂ/ਨਹੀਂ</p> <p>(ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਰਨਣ ਕਰੋ)</p>	
<p>ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੂੜੇ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ</p>	ਕੂੜੇ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਗਏ ਫੈਰਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	
<p>ਪਸ਼ੂਗੱਡੀ</p> <p>ਟ੍ਰੈਕਟਰ</p> <p>ਨਾਨ ਟੀਪਿੰਗ ਟ੍ਰੱਕ</p> <p>ਟੀਪਿੰਗ ਟ੍ਰੱਕ</p> <p>ਡੰਪਰ ਪਲੇਸਰ</p> <p>ਕੂੜਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ</p> <p>ਕੰਪੈਕਟਰ</p>		

ਹੋਰ ਜੇਸੀਬੀ ਲੋਡਰ	
ਕੂੜੇ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ	ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੂੜੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਕ ਦਿਨ ਛੱਡ ਕੇ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਕਦੇਕਦੇ
ਹਰੇਕ ਦਿਨ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	/ਟੀਪੀਡੀ
ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁੱਲ ਕੂੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ	×
ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਲਾਜ ਤਕਨੀਕਾਂ	
ਕੀ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	/ਟੀਪੀਡੀ
ਕੀ ਇਲਾਜ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	
ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਉਪਲੱਬਧ ਭੂਮੀ (ਹੈਕਟੇਅਰ ਵਿਚ)	
ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਲਈ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਉਚਿਤ ਭੂਮੀ	
ਪ੍ਰਚਾਲਣ ਯੋਗ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ	
ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ	
ਸ਼ਹਿਰ/ਨਗਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ	
ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	
ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ	ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਭਰਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਬਾਕੀ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ
ਵਰਮੀ ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ	ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਭਰਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਬਾਕੀ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ
ਬਾਇਓਮਿਥੇਨੇਸ਼ਨ	ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਮਾਤਰਾ

		ਵੇਚੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਭਰਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਬਾਕੀ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ
	ਕੂੜਾ ਜਨਿਤ ਬਾਲਣ	ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਭਰਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਬਾਕੀ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ
	ਸਹਿਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ	ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ
	ਸੀਮਿੰਟ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈਯੋਗ ਜਲਣਸ਼ੀਲ ਕੂੜਾ	
	ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਅਧਾਰਿਤ ਬਿਜਲਈ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਜਲਣਸ਼ੀਲ ਕੂੜਾ	
	ਹੋਰ	ਮਾਤਰਾ
	ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ	
	ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਉਪਲੱਬਧ ਮਲਬਾ ਸਵੱਛਤਾਯੁਕਤ ਭਰਤ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	
	ਕੂੜੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਹਿਤ ਉਪਲੱਬਧ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਸਥਾਨ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ	
	ਕੂੜੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਉਚਿਤ ਭੂਮੀ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ	
	ਸ਼ਹਿਰ/ਨਗਰ ਤੋਂ ਮਲਬਾ ਸਥਾਨ/ਭਰਤ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਦੂਰੀ	ਕਿ.ਮੀ.
	ਨੇੜਲੀ ਅਬਾਦੀ ਤੋਂ ਦੂਰੀ	ਕਿ.ਮੀ.
	ਜਲ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਦੂਰੀ	ਕਿ.ਮੀ.
	ਰਾਜ/ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਦੂਰੀ	ਕਿ.ਮੀ.
	ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਦੂਰੀ	ਕਿ.ਮੀ.
	ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਰਕ ਤੋਂ ਦੂਰੀ	ਕਿ.ਮੀ.
	ਕੀ ਇਹ ਹੜ੍ਹ ਸੰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ	ਕਿ.ਮੀ.
	ਕੀ ਇਹ ਭੂਚਾਲ ਸੰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ	ਕਿ.ਮੀ.
	ਹਰ ਦਿਨ ਭਰਤ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਕੂੜੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ	ਕਿ.ਮੀ.
	ਕੀ ਭਰਤ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ	ਕਿ.ਮੀ.
	ਕੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ	ਕਿ.ਮੀ.
	ਕੀ ਧਰਮਕੰਡਾ ਸੁਵਿਧਾ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ	ਕਿ.ਮੀ.
	ਭਰਤ ਸਥਾਨ ਤੇ ਉਚਿਤ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਤੇ ਔਜਾਰ (ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ)	ਉਪਲੱਬਧ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ, ਕੰਪੈਕਟਰ ਆਦਿ
	ਭਰਤ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਿਯੋਜਿਤ ਜਨਸ਼ਕਤੀ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ (ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਵੇਰਵਾ ਨੱਥੀ ਕਰੋ)
	ਕੀ ਢੱਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਦੈਨਿਕ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
	ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਭਰਤ ਸਥਾਨ ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ	

	ਢੱਕਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮੱਗਰੀ	
	ਕੀ ਢੱਕਣ ਦੀ ਕਾਫੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
	ਕੀ ਗੈਸ ਕੱਢਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ (ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਡਾਟਾ ਸ਼ੀਟ ਨੱਥੀ ਕਰੋ)
	ਘੋਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ (ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਡਾਟਾ ਸ਼ੀਟ ਨੱਥੀ ਕਰੋ)
9.	ਕੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਉਪਬੰਧ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ (ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਡਾਟਾ ਸ਼ੀਟ ਨੱਥੀ ਕਰੋ)
10.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਵੱਖਰੇ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ : ਡੇਅਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕ੍ਰਿਆਕਲਾਪ : ਬੁੱਚੜਖਾਨੇ ਦਾ ਕੂੜਾ : ਸੀ ਐਂਡ ਡੀ ਕੂੜਾ (ਨਿਰਮਾਣ ਮਲਬਾ) :	ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ, ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵੇਰਵਾ ਨੱਥੀ ਕਰੋ ਹਾਂ/ਨਹੀਂ ਹਾਂ/ਨਹੀਂ ਹਾਂ/ਨਹੀਂ
11.	ਪੋਸਟ ਕਲੋਜ਼ਰ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਯੋਜਨਾ ਨੱਥੀ ਕਰੋ
12.	ਕਿੰਨੀਆਂ ਝੁੱਗੀਝੋਂਪੜੀ ਬਸਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ :	ਹਾਂ/ਨਹੀਂ (ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਵੇਰਵਾ ਨੱਥੀ ਕਰੋ)
13.	ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ : ਗਲੀ ਵਿਚ ਝਾੜੂ ਲਗਾਉਣ, ਕੂੜੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਇਕੱਤਰੀਕਰਣ, ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਮੇਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਖੁਦ ਦੀ ਜਨਸ਼ਕਤੀ	
14.	ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ : ਗਲੀ ਵਿਚ ਝਾੜੂ ਲਗਾਉਣ, ਕੂੜੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਇਕੱਤਰੀਕਰਣ, ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਮੇਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ/ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਜਨਸ਼ਕਤੀ	
15.	ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਔਖਿਆਈਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਨਣ ਕਰੋ	
16.	ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਨਣ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ	

ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ/ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ/
ਮੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ
ਮਿਤੀ :
ਸਥਾਨ :

ਫਾਰਮ 5

(ਨਿਯਮ 234 (3) ਦੇਖੋ)
 ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ
 ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਰਿਪੋਰਟ ਫਾਰਮ
 ਭਾਗ-ੳ

ਸੇਵਾ ਵਿਚ

ਪ੍ਰਧਾਨ,
 ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਬੋਰਡ,
 ਪਰਿਵੇਸ਼ ਭਵਨ, ਪੂਰਬੀ ਅਰਜੁਨ ਨਗਰ,
 ਦਿੱਲੀ 110 0032

1.	ਰਾਜ/ਸੰਘ ਰਾਜ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਾਮ	:	
2.	ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਬੋਰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ	:	
3.	ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਰਾਜ/ਸੰਘ ਰਾਜ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	:	
4.	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	:	
5.	ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਂਨਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਾਰੰਸ਼ ਵੇਰਵਾ	:	ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਅਨੁਲੱਗ 1 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨੱਥੀ ਕਰੋ
6.	ਕੂੜਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ, ਵੱਖਰਾ ਕਰਨਾ, ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਂਨਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਾਰੰਸ਼ ਵੇਰਵਾ	:	ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਅਨੁਲੱਗ 2 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨੱਥੀ ਕਰੋ
7.	ਅਨੁਸੂਚੀ 2 ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਂਨਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਾਰੰਸ਼ ਵੇਰਵਾ	:	ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਅਨੁਲੱਗ 3 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨੱਥੀ ਕਰੋ
ਮਿਤੀ :		ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਬੋਰਡ/ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਸਮਿਤੀ	
ਸਥਾਨ :			

ਭਾਗ ਅ

ਨਗਰ/ਸ਼ਹਿਰ

ਨਗਰਾਂ/ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ

ਸ਼੍ਰੇਣੀ 1 ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 2 ਨਗਰਾਂ/ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ (ਨਾਮ/ਸੰਖਿਆ)

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ

ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ

ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਰਾਜ ਵਿਚ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਉਤਪਾਦਨ (ਟੀਪੀਡੀ)

ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ

ਛਾਂਟਣਾ

ਟੋਇਆਂ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ

ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਨਿਯਮ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਦੀ ਪਾਲਣਾ (ਨਗਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ/ਨਾਮ/ਸਮਰੱਥਾ)

ਸ਼ਹਿਰਾਂ/ਨਗਰਾਂ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਰੀਤੀਰਿਵਾਜ

ਘਰ੍ਘਰ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ

ਵੱਖਰਾ ਕਰਨਾ

ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ

ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਆਫ ਐਸ ਡਬਲਿਊ (ਨਗਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ/ਨਾਮ/ਸਮਰੱਥਾ)

ਲੜੀ ਨੰ.	ਕੋਪੋਸਟਿੰਗ	ਵਰਮੀ ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ	ਬਾਇਓ ਗੈਸ	ਆਰਡੀਐਫ/ਪਲਾਮੀਕਰਣ

ਪ੍ਰਚਾਲਣਯੋਗ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਕੋਪੋਸਟਿੰਗ	ਵਰਮੀ ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ	ਬਾਇਓ ਗੈਸ	ਆਰਡੀਐਫ/ਪਲਾਮੀਕਰਣ

ਸੰਸਥਾਪਨਾ ਅਧੀਨ/ਯੋਜਨਾਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਕੋਪੋਸਟਿੰਗ	ਵਰਮੀ ਕੰਪੋਸਟਿੰਗ	ਬਾਇਓ ਗੈਸ	ਆਰਡੀਐਫ/ਪਲਾਮੀਕਰਣ

ਕੂੜੇ ਤੋਂ ਊਰਜਾ ਪਲਾਂਟ (ਨਗਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ/ਨਾਮ/ਸਮਰੱਥਾ)

ਲੜੀ ਨੰ.	ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਸਥਾਨ	ਪ੍ਰਚਾਲਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ	ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ (ਮੇਗਾ ਵਾਟ)	ਟਿੱਪਣੀ

ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ (ਨਗਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ/ਨਾਮ/ਸਮਰੱਥਾ)

ਕਲਸਟਰ ਭਰਾਈ ਸਥਾਨ

ਨਿਰਮਿਤ ਭਰਾਈ ਸਥਾਨ

ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਸਥਾਨ

ਪ੍ਰਚਾਲਣਯੋਗ ਭਰਤ ਸਥਾਨ

ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਭਰਤ ਸਥਾਨ

ਹੱਦਬੰਦੀ ਭਰਤ ਸਥਾਨ

ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਮਲਬਾ ਸਥਾਨ (ਨਗਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ/ਨਾਮ/ਸਮਰੱਥਾ)

ਮੌਜੂਦ ਮਲਬਾ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ

ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਿਤ/ਹੱਦਬੰਦੀ ਭਰਤ ਸਥਾਨ

ਸਵੱਛ ਭਰਨ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਮਲਬਾ ਸਥਾਨ

ਕੂੜਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ/ਭਰਤ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾਮ	ਪਰਿਵੇਸ਼ੀ ਹਵਾ	ਭੂਜਲ	ਵਖਰੇਵੇਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ	ਕੰਪੋਸਟ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ	ਜੀਓਸੀ
1.						
2.						
3.						

ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਨਗਰਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ :

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸੰਖਿਆ :

ਫਾਰਮ-6
(ਨਿਯਮ 25 ਦੇਖੋ)

ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ

1.	ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਂ	:	
2.	ਦੁਰਘਟਨਾ ਲਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ	:	
3.	ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੂੜਾ	:	
4.	ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ	:	

5.	ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਕਟਕਾਲੀ ਉਪਾਅ	:	
6.	ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮ	:	
7.	ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਰੋਕਣ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮ	:	
ਮਿਤੀ :		ਹਸਤਾਖਰ	
ਸਥਾਨ :		ਪੱਦਵੀ.....	

(ਐਫ.ਨੰ. 183/2004 ਐਚਐਸਐਮਡੀ)
ਵਿਵਨਾਥ ਸਿਨਹਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ